

310290 వ్రతిదినము వ్రకటింవ(బడును.

Vol. 8. } చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 3 తేది శుక్రవారము } No. 244.
నంపుటము. ౮ } దుర్భుతి నా మ సంచత్సరము, మాఖమాస శుద్ధ సప్తమి ౭ } నంచిక. ౨౪౪

“వ్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు”

రైస్ మెషినరి ధరలు

వస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టోను సూనెయంత్రములు

ఒకస్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని
పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ అమర్చు
నట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం. 108

తంతివిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

నెం 9, సెకండు

లైసుబీచ్,

మార్షల్ సన్స్ అండ్ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజనీయరులు

(1806)

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహూరు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు క్రస్టికెట్-సెన్సి.
ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయముగను.
సులభ తెల 0-10-0 అణాలు

మోహన్ లైల

షీసా 1-8 0-12-0

తామరలైలము

శబ్ద 1-8 0-8-0

వండ్ల పొడి

శబ్ద 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం దిబ్బా,

బొంబాయి . మదరాసు.

బహుమానము

వైద్యవిద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

(8198) 27, చీవాబజార్, మదరాసు.

మహాత్మా గాంధీ

3349

భాయాపటము వేసిన తెలుగు పేజరు

100 కాగితములు శీర్షి అట్టలెండుతోసెన

కట్ట 1-8 అ 10; కట్ట 1-8 రు 6

కార్డు 100-కి అ 14; 1000 రు 7-8-0

కవరు 100-కి అ 14; 1000 ,, 7-8-0

కాలండరు 1-కి అ 6; 12-కి ,, 3 8-0

మీ అచ్చుపనులకు మాకు వ్రాయుడు.

Pictorial & Co., Printers, 41, Broadway, MADRAS.

(3081) “కత్తికట్టలు”

పెద్దకత్తి గత్తి గజము పాడుగు గజవి. సాగవైద్యుని.
1-కి రూ 4-8-0.

దజను కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీయనువేత.

నలయవారు అర్ధరతో ఒకరూపాయి

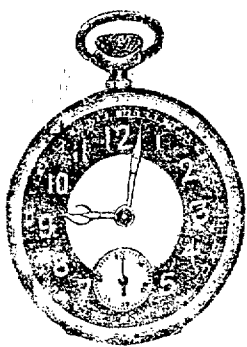
అదాన్సు కంపెనీలను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందుకో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

పెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫ్ క్ అడ్డెసు: “ఇంద్రప్రస్థం” పెద్దాపురం.

The Right House for Watches & Clocks.
ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
 గడియారము కొనుగోరికే మిగుల అందమైన శ్రీ రాధా కృష్ణ పటముగల ఒక క్యాబినెట్‌లో ఇవ్వబడును.

Ratna Lever Best Lever Movement
 వెల పాకెంట్ పోస్టేజీ సహా రూ. 18-8-0.

దీనికి రెండుసంవత్సరములు గారంటీ యివ్వబడును. గారంటీఫారము గడియారముతో పంపబడును. తేడియం లేక సాదా దయలుగలది. రూ 15-8-0 (8809)
 మేలైన వెండిగడియారము తేడియం యల్ గలది. 28/8
 " " సాదా దయల్ గలది. 21/8
 కావలసినవారు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

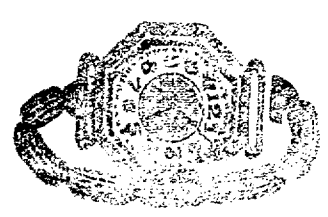
Ratna Watch Company
 93, China Bazaar Road, Madras.

జనకగారి రింగువరం లోషక
 వై రింగువరం లోషక పువయోగించిన సకల విధములైన తాగునీరు, గజ్జి, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నశిస్తాయని చెబుతారు.
 వెల బుడ్డి 1 కి రూ. 0-10-0. వి. పి. ప్రత్యేకం.
 సోల్ యేజన్స్, కనరపు యేజన్స్
 (8855) పాట్నాటపురం, మదరాసు.

నిన్నుమగ రియాలిటీలబడిన క్యాబినెట్ కోమడతలు
 అందరియు రేడ్ల ఫార్మస్‌లో దొరకుదురు.
 తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
 క్యాబినెట్‌లు అచితముగా పంపబడును
 మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ.
 19, పారిస్ రోడ్, హైదరాబాద్ - మదరాసు

ఎలక్ట్రో బంగారు లోరెంజులు 150 గజ్జలు కట్టిన మేజు
 రకపు లక్ష్మీవిగ్రహము కలిగిన వడ్డ్యాణము 8-0-0
 " మేలురకం 4-8-0
 (వెంచి 1/2 కాసుల దండ రుక) (వెంచి 1/2 కాసుల దండ రుక)

8 మేట గడియారం గొలుసు వెల రు. 2-0-0
 రెండు మేట గడియారము గొలుసు 1-8-0
 నిక్కిల్ గడియారము 6-4-0, వెండి గడియారము 9-0-0
 డిటో మేలురకం 18-0-0, రాత్రిలయందు గంటను చూపునది

7-0-0, డిటో నాలుగు మూలలది 8-0-0-0.
 గడియారములతో కూడ చేతికి ధరించు పట్టు గాని గొలుసు గాని కోరిన విధముగ పంపబడును.
 వి. పి. భర్తలు ప్రత్యేకము
 అర్ధశాస్త్రాంశ పంపిన కేటలాగు పంపబడును.
 కె. నాదమని అంటు సెన్సు.
 (2792) 184 వై నాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

నమకము (1842)
బంగారు, వెండి, రత్నము
 ల నగలును, యితరవస్తువులును, వాపసు ఇచ్చినపుడు కొనివెక్కును యివ్వబడును
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
 25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.
 నగలు నాణ్యముగాను భూచిత్రోదయ సరియైన భరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట వుంచబడును. తయారుచేసిన వాటిని అతి క్రమముగ ఆరరు మేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆరరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారిలకు మానమ్యము తెలిసికొనవచ్చును.

వేల్పుయవరాజు

ఇందోరు

వేల్పు యవరాజుగారు సిబ్బందితో ఫిబ్రవరి 1 వ తేది ఉదయం 8 1/2 గంటలకు ఇందోరు చేరి. వై. నమదే ఇందోరు సంస్థానమునకు చేరిన సామంతరాజుల నేతలు సమావేశమై యుండిరి. మహారాజు హోల్కార్‌గారు సంయుక్త రాష్ట్రము లందలి గవర్నరు జనరలు గారి పేరుతో యవరాజునకు స్వాగత మొసంగిరి. పిమ్మట యవరాజు తమకొరకు క్షిప్రత్యేకింపబడిన మాణిక్యపాగుధవనమునకు, ఉచితగౌరవములతో వెళ్లిరి. పుర మంతయు ఆతీరవ్యముగ ఆలంకరింపబడెను.

ఫిబ్రవరి 1 వ తేది రాత్రి యవరాజుగారు గౌరవార్థమై మహారాజహోల్కార్‌గారి గౌరవార్థమందు జరిపిరి. ఆ సందర్భమున హోల్కార్‌గారిట్లు చెప్పిరి:—

సామంతరాజుల పక్షమునను నాపక్షమునను మీకు నేను రాజభక్తిపూరిత పగు స్వాగత మొసంగుచున్నాను. సంస్థానాధీశులకు నువ్రిటి పుత్రభుక్త్యము వాటికిని గల సంధిపత్రముల గౌరవించుచుండెదమని విజ్ఞోరియా మహారాజీగారు ఎడ్వర్డు బార్న్ ఫార్వెల్‌ములు వాదన మొసంగియున్నారు. సంధిపత్రముల గౌరవమున కాపాడుటకై బ్రిటిషువారిల్ల పుకరు సంసిద్ధులై యున్నారు. ఇట్టి సంధిపత్ర గౌరవమున కాపాడుటకొరకే బ్రిటిషు ప్రభుత్వములో జన్మనితో యుద్ధముచేయ సయకట్టిరి. ఈ తాజ్‌ముందు ప్రజాశయములను సరించి ప్రభుత్వవిధానమును సంస్కరింప బయల్పడుట చేయుచున్నాను. మహారాజభక్తిని సార్వభౌమమునకు తెలియజరచ వలయునని మిమ్ము ప్రార్థించుచున్నాను.

యవరాజుగారిట్లు ప్రభుత్వరమిచ్చిరి:— మీ స్వాగతమునకు రాజభక్తి ప్రకటనమునకు మీకు వందనములను సమర్పించుచున్నాను. భారతదేశమునందలి సంస్థానాధీశుల సంపూర్ణమగు రాజభక్తి నిరూపనము. యుద్ధసమయమున సంస్థానాధీశులు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునాటి అమూల్యమగు సహాయము గావించి యుండిరి. హోల్కార్‌రు మహారాజుగారు ఆంగ్లకులను, నైనికులను, పశుచారులను అనేకులను యుద్ధరంగమునకు పంపిరి. వీరందరు అద్వితీయమగు కౌశల్యమున కాశోభాసమును ప్రకటించిరి. సునవ్యసాయమే కాక దావాపు 22 లక్షల రూప్యములు కూడ మహారాజుగారు సహాయము చేసిరి. ఈ సహాయమునకు స్వయముగ మీకు వందనముల సమర్పించుచున్నాను. ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రారంభింపబడిన సంస్కరణములకల్ల ప్రజాసమూహమునకే గొప్పలభము సమకూరునని తలచుచున్నాను. మీరాజభక్తిని స్పృహయపూర్వక స్వాగతమును నే నెన్నటికి మరచజాలను.

వై. నమదేను అన్న వాన మేల్కాటుచేసిన సంఘము వారికిని, మధ్యపరకాల గవర్నరుగారికిని, తమ రాక సందర్భమున జరిగిన వీర్యాటలకు వందనముల సమర్పించుచు తంతి వార్తల నందిరి.

స్వరాజ్య గీతములు

తొండవభాగము 0-4-0 ఇప్పుడే వెలువడినవి. తిలకు స్వరాజ్యశ్రవణ వాసియగు గరిమెల్ల సత్యనారాయణ బి. పి. గారిచే విరచితము. ఈపుస్తకము వలన వచ్చు లాభమంతయు తిలకు స్వరాజ్యశ్రవణమునకు వినియోగించబడును. సర్వజన మనోరంజకములు. ప్రతి ఆంధ్రగృహమున నుండవలసిది.

చిత్తరంజనుని జీవితము

ఇదివరలో నుకచిన్నపుస్తకమున ప్రచురించి యున్నాము. కాని చిన్నపుస్తకముతో సంతృప్తి పడట మహాపురుషుడిగు చిత్తరంజనునియెడల యవచారము మొనరించుటయని తలచి సంపూర్ణ జీవితమున తయారుచేయుచున్నాము. ఉపన్యాసములందు చీకటిలును "సాగరసంగీతము" నందలి కొన్నిగీతములును, సంజేశములు నిందు చేర్చబడినవి. 15 దినములలో పుస్తకము వెలువడును. మాకిదివరకు, ఆర్డర్లను పి మము ప్రోత్సహించిన ఆంధ్రజనులంతవరకు తాళిప్రార్థితులు.

ఇండియా యేజన్స్ లీరో,
 (బ్రిటి కేసు, చెన్నపట్టణము)

ప్రచురణపత్రిక

ఏజన్స్ డిస్ట్రిబ్యుటర్లవారి దివిజన్ లో చేరిన గుంటూరు జమియిలాకా వాగవరం ముతాలో ఉత్కృతో సమాసమయిన చావగల తాటిపెట్టు వేలతబడి వుండి వున్నది. ఏలూరుకు నాలుగు అడుదూరం వుండివున్నది. చెట్టు 1 కి రు 1-8-0 లు చేలు. కావలసినవారు దగ్గభాస్థుచేసుకొనుటకు యిందుమార్గముగా తెలియపడమయినది. గుంటూరు తాణాకా వగమురా యట్టెట్ల జమిందారువారి అఫీసు. [8826]

మకాం యానాం } సి. సుబ్బారావు,
 నూపర్ వైజరు,
 1922 జనవరి 25 తేది } ముక్త్యరాజు జమిందారుగారు

బంగోలు డి|| ముననబు కోర్టులో

అసలు నెం. 441/1921
 వాది:—నీలంరాజు కేసుగిరిరావు.
 ప్రతివాదులు:—
 1 బుర్రా శక్తపూ (చనిపోయినవారు)
 2 బుర్రా నువ్వలపూర్ణం వైసరు గార్లయన్ తల్లి రంగ నామకమ్మ.
 2 ప్రతివాది బుర్రా 1 ప్రతివాది పేర వ్రాసియిచ్చి యుండు ప్రామాణికము రిట్టి రు 208-14-0 లకు వాదపయి వెంబర్లు జావాచేసియున్నారు. సదరు దావా 7-2-22 తేది నాయివా అయివున్నది. సదరు తేది పక్షులు 10 గంటలకు 2 ప్రతివాది స్వయముగాగాని వకీలుద్వారాగాని కోర్టుకు హాజరుకానియెడల 2 ప్రతివాది పోషీతులులో కేసు తీర్మానించబడుచున్నది. [3428]
 డి. నందికేశ్వరరావు,
 26-1-22. వాదినకీలు.

హెచ్చరిక

తేలు మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావు పంతులుగారి కొమార్లు సూర్యనారాయణరావు తాలూకు, మాడపాటి సుర్యయ్య, యీ లక్ష్మీనరసింహారావు, యీ శ్రీరాములు అనే రామారావు, యీ లక్ష్మీకాంత రావుగార్లకు కిషన్ నర్ పిష్ డ్వారా సంక్రమించిన ఆస్తిలో వుయ్యూరు గ్రామంలోని య 25-0 లవై చిల్లర మామిడితోట కొంత నివేళ్ళ క్షలం నీకు నాల్గు వెంకటసుబ్బయ్యగారికి రీబిజ దస్తావేజు వ్రాయించి యిచ్చివున్నారు. యిదిగాక నాకు రు 4400 లు ఘమాకుగా వాకివుండి లక్ష్మీ నరసింహారావు, శ్రీరామారావుగార్లు ప్రాంతరి నోటు వ్రాయించి యిచ్చివున్నారు. రు 2200 లవై చిల్లరతో మావద్ద జూలై నెలలో పుచ్చుకుని రకీడు యిచ్చివున్నారు. 1-11-12 తేదిన య రికి లవై చిల్లర మాగానిభూమి, కొడాలి వాడిపాటి డిబ్బ, గల్లగొట్టు దానికి ఆంటివున్న పాటిస్తలం రు 27420 లకు విక్రయించుటకు ఫయిసలుచేసి బయానా పుచ్చుకొనివున్నారు. మిగతా యావదాస్తి చాగంటి కైలాస రావుగారికి విక్రయించుటకు గడచిన నవంబరు నెలాఖరు యగ్రిమెంటు వ్రాయించి యిచ్చియున్నారు. యీ సంతులు బెజవాడ, బందరు, గుడివాడ నూజివీడు గుంటూరు యీవైపుల వుండే చాలామందికి తెలుసును. వైసంగతులు తెలియదని మందు వాదనచేయ గలందులకు అడ్డుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య, కాతా సూర్యనారాయణరావు, లింగం వెంకటసుబ్బయ్య కోగంటి వెంట్రామయ్యగార్లు వారిపేరతో లేక వారి బంధువులులేక స్నేహితులు పేరతో విక్రయ దస్తావేజు వ్రాయించుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలిసినది. అట్టి దస్తావేజు వైస కనుమర్చిన దస్తావేజులు యెగ్రిమెంటుకు వాధించదని యిందువల్ల అంతరికి హెచ్చరిక చాయడమైనది.
 2-2-1922 వేగరాజు వెంకటేశ్వరరావు

స్వరాజ్య కీర్తనలు, పాటలు.

1. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు 0-4-0
 2. దేశీయకీర్తనలు (గీతములు) 0-3-0
 3. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
 4. రామదండుపాట, పద్యములు 0-3-0
 5. స్వరాజ్యపద్యములు (150) 0-3-0
 6. పంజాబుపాట (బొబ్బిలికథ) 0-2-0
- వి. పి. 0-5-0 అవును. ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములుగలవు.
 స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

జాబులు

అనంతపురం నుండి సంగమం.

1922 వ సంవత్సరం జనవరి నెల 25 తేదీలు తాదాపరి యందు జరిగిన మండలపరిషత్ సమావేశపు కార్యక్రమము:-

వైసభకు మండలము దంకితులనుండియు ప్రతిభలు విరివిగా వచ్చియుండిరి. కానన తిరస్కారమును గుఱించియు, పన్నుల నిరాకరణమును గుఱించియు తీర్మానింపబడునను లలఁ పున అధికారులకుఁ బంపి పోలీసుబలముతో హాజరై యుం డిరి. హిందూపురదేవిజన్ కార్యదర్శిగారగు మ. రా. కల్లాకి సుబ్బరాయలుగారికి కృష్ణబస్వంత్ ప్రాతికర్షినినందున వారి స్థానే టి. గురుమూర్తిగారినిని అనంతపుర దేవిజన్ కార్యదర్శి గారగు మ. రా. కైప సుబ్రహ్మణ్య కర్కగారి సానే లోలూరు పద్మనాభదాసుగారినిని యొప్పుకొనబడిన పీఠప సీక్రిందియుఖ్య తీర్మానములు గావించబడెను.

(1) ఆఖిలభారత కార్యనిర్వాహక కర్మములలో తీర్మాన ము ననుసరించి యీ నెల 31-వ తేదీవరకు కాననాతిక్రమణ మును గుఱించియు, పన్నుల నియంత్రకుటలను గుఱించియు చట్ట అపి యందును కాననాతిక్రమణమునకు ఆవసరమని నిర్ణయిం పబడిన ధిల్లీకాంగ్రెసు మండలవాసులు యొక్క వచిత్రతో కొన సాగింపవలయునని మండలసంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(2) ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు మండల మందలి ప్రచార ము మొదలగు పనులకు ద్రవ్యసహాయము చేయుటకు వీలు లేదని తెలుపుచు మండలములు తమకు తాము స్వరాజ్యనిధి వహింపవలయునను భవమును ప్రోత్సహించుననని వ్రాసి యున్నందున స్వరాజ్యనిధి వహింపవలయునను, ధిల్లీ విధు లెంత వరకు జల్పాముడూ నెరవేరవో కనుగొనుటకును సీక్రిందివారిని నొకయంత్రముగా చేర్చుకొనవలయు తీర్మానించుచున్నారు.

(1) శ్రీయుత భగవద్రమ్మ పి. వెంకటేశ్వరుగారు (మం డల సంఘాధ్యక్షులు) (2) చీమల కాగపల్లి కి. నారాయణ శాస్త్రిగారు (3) కల్లపాటి లక్ష్మీనరసింహారాజుగారు ఇదివరకు చేకాబడిన ప్రతిక యవసంపాదకుడు).

రామచంద్రపురం తాలూకా వ్యవహారములు

28-1-22 వ తేదీని రామచంద్రపురం తాలూకాలో మిగిల పలుకుబడి గలవారును, స్థితిపరులును, అసహాయాద్యును ముందు బహు పట్టుదలతో పనిచేయుచున్న వాడును ఆగు శ్రీ యుత వెన్నేటి సత్యనారాయణ (రామచంద్రపురం కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రసిడెంటు), రావిపాటి సత్యనారాయణ (దంగేరు) పొడింగిపల్లి జమీందారు మున్నగు నెన మండుగురిని 22-1-22 వ తేదీని రామచంద్రపురములో పన్నులవిషయమై సభలో నుపన్వేషించినందులకుగాను అరెస్టుచేయబడిరి. వీరినందఁ డి భజలతో తమతమ వివిధగ్రామములనుండి రామచంద్ర పురము వరకును యూరేగెంపుతో తీసుకొని వచ్చియుండిరి రామచంద్రపురం తాలూకా యిటీవల నీ యద్యమమునందు తటస్థులుగానున్నను (చేకను దొరవారి రాజకీయ ధురంధర త్వముచే తాలూకా యంతయును నూకనోజీవముతో ప్రభవ లించుచున్నది. ఆలోచన రామచంద్రపురముతయు జనులచే క్రొక్కరిపోయెను. గ్రామమంతయు కర్నూరధూమముచేతిను. బంతి చేపంతి పుష్పవర్షములచేతను నిండిపోయెను. ఒక్క రామచంద్రపురమే యననెల ముగ్గురు రాజకీయవైదీ (పొడిం గిపల్లి జమీందారుగారు, సత్యనారాయణ ముననలుగారు, రావిపాటి సత్యనారాయణగారు- దంగేరు) మార్గ మధ్యగు (దాక్షా రామలూ వైన బేర్కొనబడిన ముప్పుగని సుమారు మూడువేల మంది శ్రీపురుషులు కర్నూరకుఁగలరుతో చేకతాముతో, భజలతో, నానూరుముచేసి నగనసంక్రమము గావించి వీడ్కొలిపిరి. రామచంద్రపురం రాత్రి గొప్పసభ జరిగెను, 3000 నంది వచ్చియుండిరి. శ్రీయుత జోశ్యుల రామచంద్ర రావుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభజరిగెను. ప్రభుత్వమువారి ఆక్రమ సర్వల ఖండించుచు తమ నాయకులఁ దెల్పుచు తాము జయి లుకుబడిన సంసిద్ధులుగానున్నామని తిరిగి 14 గురు మూట్టాడిరి. మరునాడు జోశ్యుల రామచంద్రరావుగారిని అరెస్టుచేసిరి. మిగి లిన 14 గురికి వారంట్లు జారీయైనట్లు తెలియచున్నది. ఇపుడు చేకనుగారి దయవలన వేలకువేలు వైరుకు బోవ సిద్ధ ముగా నున్నాగు. ప్రభుత్వమువారి నిష్పంధములు తాలూకా ప్రజలను కార్యచిక్షకు పుకొల్పుచున్నది.

ది 29-1-22 వ తేదీని శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారి సతీతిలకము మరిగొందరు సోదరీయలను వెంట నిడికొని దాక్షానామ విచ్చేసిరి. వారిని దాక్షానామ పాలి మేర యొద్ద శ్రీయుత కొండేపూడి మాజీకాంగ్రెసుగారు, దినపాటి లక్ష్మీ దేవమ్మగారు, చాగంటి సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు, మున్నగు సుమారు 80 నంది సోదరీయలు వారి నెదుర్కొని నగనమంతయు బాతీయకీర్తనలతో సంతోషముగావించి మనీమార్గ ముక్రిచ్చెట్లు క్రింద గొప్పసభ గావించిరి. అనంతపురం సుమారు అయిదువందల మంది శ్రీయుత 1500 మంది పురుషులును వచ్చియుండిరి. సభా ప్రారంభమునకు పూర్వము దినపాటి బాలసర్వస్వమ్మ కొండే పూడి రంగనాథకమ్మయను నిరపుర (బ్రాహ్మణబాలకులు శ్రీమతి విజయలక్ష్మమ్మగారికి (సత్యనారాయణగారి భార్య) కర్నూరహోతలుగారి తాము రచించిన గాంధీ మంగళహార తిని పాడి ప్రజల సత్యతాపామను నోలలాడించిరి. వీరుట్లు రామచంద్రపురం కొట్టిగో వ్యాపకవాద వృత్తిని విగర్జించి కాంగ్రెసు ప్రచారము చేయుచున్న శ్రీయుత మైలవరపు పొంబివరావుగారి భార్య రాట్టపర్తిశ్రీమతి చేయవలసిన దనియు శ్రీపురుషులు ఖద్దరుబట్టలనే వాడవలయు ననియు మున్నగు సంగతులను చూపిముగి చెప్పియుండిరి. అటుపిమ్మట వెన్నేటి విజయలక్ష్మమ్మగారు (వీరిభర్త గతదినమున సత్యమేయ బడిన) సభ్యుల హృదయములకు కరకునట్లు ప్రస్తుత పరిస్థితుల విశదపరచి యీ గ్రామము శ్రీపురుషులెల్లరును వాలంటి యరులుగా చేరవలయుననియు ఖద్దరు వస్త్రముల నుడయ్యుం చుటలో ప్రతివ్యక్తియు వీక్షి చహించవలసిన దనియు చెప్పిరి. తరువాత శాశ్వత శ్రీలు మాట్లాడిన యనంతపురం శ్రీయుత కొండేపూడి అయ్యత రామయ్యగారు (అమలాపురం) వైక తపస్వనివస శ్రీలయ్యగారు చేకాబడినమును స్వాస్థ్యత్యాగ మును గురించి ప్రశంసించి దాక్షానామ గొప్ప పిత్రగ్రామ మైనను అచట సంచరము లేనంతయు అన్యగ్రామమునందే వచ్చి తమకు హిలోపదేశము చేయుచున్న సోదరీయలు బోధను (త్రోసిపుచ్చక యందరు వాలంటీయరులుగా చేరవలసిన దనియు, గ్రామిణీయులు తమయ్యవ్యాపకములను మానవలసిన దనియు ఖద్దరుబట్టల ధరించుమందలె ననియు, రాట్టపర్తిశ్రీమతి చేయవల సినదనియు ప్రతివ్యక్తియు జైలుకు పోవ సిద్ధపడవలసిన దనియు ఈతము తాము చేయవలసియెడల శ్రీలు చేయదగినవంటి పనులు మీకు వప్పగించుకొని వాకి స్వరాజ్యసంపాదనాధికార మిచ్చియెడల రామచంద్రపురం దాక్షానామ సోదరీయలలే మానకు స్వరాజ్యము సంపాదించుట రనియు అట్లవనము తేక యే పురుషులు తమ సర్వకీర్తనలు ధారపోయుదురను నమ్మక ము నాకున్నదని చెప్పియుండిరి. సభ జయప్రథముగా ముగిసిన పిమ్మట వారు దంగేరుగ్రామము వెళ్లియుండిరి - (చేక్షకుడు,

తొట్టిస్తానము చేయుతొట్టి
సుప్రసిద్ధ (మహిని) వైద్యకాశ్రమమున పి. యస్. రావుగారివల్ల కనిపెట్టి జడిమలచి తేనెచెక్కతో చేయ బడి స్నానమునకు మిక్కిలి సుఖముగాయుండును. 80 గాలనులవీరు పట్టును. వలయువాడు ఆరగడ రు 1.00 అద్దాము పంపుకూ పోస్టాఫీసుతో రయిలుస్తేమను జివరముగా వ్రాయవలెను. తొట్టి 1 కి ఖరీదు రు 5.00-0 లు మాత్రమే వి. పి. రయిలు ఖర్చులుచేరే. స్వదేశీస్టాల్సు, 82 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆమృత సన్నది
బోవధసేన, వైద్యుని యనసరము, పక్ష్యములేకయే, దీర్ఘాయువు నొందుట ఎట్లు?
"REVIVAL OF HINDU DHARMA"
హిందూ దర్శన రుజ్జీవనము
అను

దీర్ఘాయువు
ప్రస్తుత కాలపు హిందువుల అల్ప ముద్రను హేతువులు, దిగ్భామువు నిమ్మ హిందూధర్మ నిబంధనలు. ఆచారములు ఈకాలములో నేల పుష్పవర్ష సేవ్యమన్నవో పాక్షిక్త బియ్యము మానిదంపుగు బియ్య ముపయోగించుట, రాట్టముతిప్పట వలన తొమ్మిది విధముల చేతను శ్రీలు అష్టసాధ ధరించుట వలన ఆరువిధములచేతను, మరియు విశోధకరసగు వివిధవిష యములవలన, దీగ్భామువు ఎట్లుకలగనో వివరింపబడింది. [1744]
సుమస్తాకుల హిందువులు, శ్రీలు, యవకులు, గ్రామకీరువాసులు చదువు తత్వవసరము.
తేలుగువచనము - సులభమగు - అమృతతైలి - గోజు - డెమ్మి - సుమారు 150 పేజీలు అగును.
వెల రు. 1 ఒకరూపాయి; మార్చి 1-వ తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపువారికి రు. 0.12-0; పోస్టుఖర్చులు వేలు.
వలయువారు: గ్రంథకర్త: కళా నెంకట్రామయ్య, బి. ఏ., బి. యల్. రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

బంగోలు
పన్నులు నిలుపుటల చేయువిషయములో మీతాలూకా యందు ఆద్యతాపామతోడను, భైర్యముతోను సుమారు ఒక సంవత్సరమునుండి పనిచేయుచున్న ప్రచారకు లగు శ్రీయుత మల్లాది సుబ్రహ్మణ్యంగారు సి. బేవరునెల 1వ తేదీన దుడ్డుకూరు లో బామినా కెక్కునల క్రింద అరెస్టుచేయబడి రాత్రి 11 గంటల బండిలో వంగోలుకు తీసికొనిరాబడిరి. 2 తేదీని జాయింటు మాజిస్ట్రేటువారిద్దరు మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు విచారణ కావడినది. బామినా విశాకరించుటచేత 6 మాసములు కఠిన శిక్ష విధించబడినది.

భట్టిప్రోలు రామమూర్తిగారు తమ స్పెషల్ డ్యూటీ 6 వైద్యులకు స్పెక్టరుచదవని కాంగ్రెసు తీర్మానముసారముగ వదిలివేసిరి.

డి. వి. శాశ్వత యం. ఏ. యల్. యల్. బి. గారు బొం బాయి కాననభవభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే పేర్కొనబడిరి.

ప్రస్తుతము ఇంగ్లాండునకు పోవుమొయిలస్టీమర్లు కనివా రమునాకు బొంబాయినుండి బయలుదేరుచున్నది.

కావలెను
చట్టముల ననుసరించి పూర్తిగా యోగ్యత గలిగిన ఒకశాసనద్రో షన్ స్పెక్టరుగారు 6 మాసముల వరకు కావలెను. నెల 1-కి జీతము రు. 40 లును, బైసికిల్ అలవెన్సు నెల 1-కి రు. 5 లును యియ్య బడును. దరఖాస్తులు ఈక్రిందచే వ్రాలు చేసినవారికి 1922 ఫిబ్రవరినెల 15 వ తారీఖులోపల పంపు కొనవలెను.
మునిసిపల్ ఆఫీసు } డి. వి. హనుమంతరావు
తెనవాడ } చక్రవర్తి
31-1-1922 } మునిసిపల్ కాన్సిల్

బాపట్ల నబుకోర్టులో
స్కూలు నెం. 46/21
వా. పుచ్చా లక్ష్మీనారాయణ.
ప్రతివాదులు. { 1. మామూరు కృష్ణయ్యగారు.
2. కల్లపనేని రామయ్య.
3. వట్లపూడి గురవూరు.
4. వాగండ్ల శేషయ్య.
ఈ నెంబరు ప్రతివాదులు మీద మక్తా తాలూకు రు. 539-10-9 లుకు జూడి చానావేసివాడు. యాదావాలో 2 శ్రతివాది ఆక్షేపణ నిమిత్తము 6-2-22 నాయుజా అయి యుండి ఆక్షేపణలు యడల పయిపోవలసియెడల స్వయ ముగాగని పీఠపగారి ద్వారాగని హాజరుఅయి తెలియపర్చు కోవలెను లేనియెడల యుక్ స్పార్టి చేసి డిక్రిచేయదవలెను.
వాడి పీఠప, పుచ్చా లక్ష్మీనారాయణ బి. ఏ. బి. ఎల్. బాపట్ల.

[వెంటనే దరఖాస్తుల పంపుడు.
బోవధసేన, వైద్యుని యనసరము, పక్ష్యములేకయే, దీర్ఘాయువు నొందుట ఎట్లు?
"REVIVAL OF HINDU DHARMA"
హిందూ దర్శన రుజ్జీవనము
అను
దీర్ఘాయువు
ప్రస్తుత కాలపు హిందువుల అల్ప ముద్రను హేతువులు, దిగ్భామువు నిమ్మ హిందూధర్మ నిబంధనలు. ఆచారములు ఈకాలములో నేల పుష్పవర్ష సేవ్యమన్నవో పాక్షిక్త బియ్యము మానిదంపుగు బియ్య ముపయోగించుట, రాట్టముతిప్పట వలన తొమ్మిది విధముల చేతను శ్రీలు అష్టసాధ ధరించుట వలన ఆరువిధములచేతను, మరియు విశోధకరసగు వివిధవిష యములవలన, దీగ్భామువు ఎట్లుకలగనో వివరింపబడింది. [1744]
సుమస్తాకుల హిందువులు, శ్రీలు, యవకులు, గ్రామకీరువాసులు చదువు తత్వవసరము.
తేలుగువచనము - సులభమగు - అమృతతైలి - గోజు - డెమ్మి - సుమారు 150 పేజీలు అగును.
వెల రు. 1 ఒకరూపాయి; మార్చి 1-వ తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపువారికి రు. 0.12-0; పోస్టుఖర్చులు వేలు.
వలయువారు: గ్రంథకర్త: కళా నెంకట్రామయ్య, బి. ఏ., బి. యల్. రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

(1)

గుంటూరులో ఇటీకాల సూర్యనారాయణ, వేదాంతం లక్ష్మీకాంతం గార్లకు శిశు-
పొన్నూరులో ఓగిరాల వేంకటరామదీక్షతులుగారిని పట్టుకొనుట-
సారాపాటలు- శ్రీమతి లక్ష్మీబాయమ్మగారు మున్నగు స్త్రీలును వలంటీరులును బోధించుట

బెజవాడలో వేదాంతం శంభుశాస్త్రిగారికి శిశు

ఇతర రాష్ట్రములు

(2)

డాక్టరులు రాజను, శాస్త్రిగార్లు మున్నగువారిని తిరుచునాపల్లిలో పట్టుకొనుట

కలకత్తాలో 2 వ తేదీని సరస్వతీపూజకు వలంటీరులు విశ్రాంతిగొనుట
అమృతబజారు- సర్వేంటుపత్రికా కార్యాలయముల సోదాచేయుట

కలివారు సంస్థానమునుండి జాతీయనాయకుల నిద్దరిని 24 గంటలలో వెడలిపా మ్మనుట

అలహాబాదులో శిక్షలు

పంజాబులో అరెస్టులు- శిక్షలు- లజపతిరాయుగారిని వారి కుమారును కుమార్తెయు మిత్రులును
చూడగోర, నుద్యోగులు నిరాకరించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రములు

గుంటూరుమండలము

గుంటూరులో శిక్షలు

ఇటీకాల సూర్యనారాయణగారికి 6 నెలలు విడితైదును
వేదాంతం లక్ష్మీకాంతంగారికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షయును
నిధించబడెను. వారిని 2 వ తేదీని రాజమండ్రి జయిలుకు పంపెదరు.
సారావేలం పాటలు

గుంటూరులో 2 వ తేదీని వేలంపాటలు జరిగెను. గుం-
టూరు తేనాలి వలంటీరులును శ్రీమతి పున్నవ లక్ష్మీబాయమ్మ
గారును మి 3 వ ల గు రు స్త్రీలును క చే రి వ ద్ద
బోధింపసాగిరి: డిప్టీ కలెక్టరు వచ్చి వారినిమంచి లోనికేరి
3 చేరి నాలుగు ఫర్గాసుల లోపుని బోధింపరాదని కోటిసు
చంపెను. పాటలు జరుగుచున్నవి. 70 మంది సాయుధులగు కని
స్త్రీలును కోర్టులోను కొద్దిమీదనుగూడ నుండిరి. వలంటీరులవక
తెగతనవారే మరయొక తెగ వచ్చి బోధించిరి. ఒక్కొక్క తెగకు
యిద్దరునకున 6 తెగలను 12 కురిని పట్టుకొరి. ఇంకను వచ్చు
చున్నారు. లక్ష్మీబాయమ్మగారు పాటపాడవచ్చిన వారితో
గూడ లోనికిపోయి పాటపాడవద్దని బోధించిరి. వలంటీరుదళము
కస్తాను కట్టి నడింపసాగిరిగారు గూడ బోధించిరి.

ఓగిరాల వేంకట్రామ దీక్షితులుగారిని పట్టుకొనుట
పొన్నూరులో ఓగిరాల వేంకట్రామ దీక్షితులుగారిని
112, 114 శిక్షలు క్రింద పట్టుకొని.

కృష్ణామండలము

పండిత శంభుశాస్త్రిగారికి శిక్ష

2 వ తేదీని బెజవాడలో పండిత శంభుశాస్త్రిగారికి ఒక
సంవత్సరము విడితైదును వేయబడెను. శంభుశాస్త్రిగారి కుమారుడు
పండిత లక్ష్మీకాంతంగారిగూడ 2 వ తేదీనే గుంటూరులో నొక
సంవత్సరము కఠినశిక్ష వేయబడెను. రాజమండ్రి జయిలుకు పంపిరి.

విడి రాష్ట్రము

డాక్టరులు రాజను-శాస్త్రిగార్లను పట్టుకొనుట

107 క్రింద తిరుచునాపల్లిలో డాక్టరు రాజను, డా-
క్టరు శాస్త్రిగార్లను; 108 క్రింద కొడండరామనుగారిని వారు
కుంభకోణములో జరిగిన కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభకు వెళ్లి
అటనుండి రైలులో వచ్చుచుండగా పట్టుకొనిరి. వారు కుంభ-
కోణములో రైలుబండిలో నెక్కినవిద్యుటు బండి కుంభకోణండ్ల
చుట్టలో కదలగానే వారి లో పాటు రైలు బండి లో

నెక్కిన పోలీసు సబ్బయినెక్కువ వారంటుచూపెను. వారిని
తిరుచునాపల్లి సెంట్రలు జయిలుకు తీసికొని వెళ్లిరి. 3 వ తేదీని
విచారణ జరుగును. ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీనుండి మీరు తిరుచునా-
పల్లిలో సారా విడేకీబట్టల దుకాణములవద్ద అమ్మకము జరుగ
తుండ చేయుటకును ఆదుకాణములవద్దకు త్రాగుటకును బట్టలను
కొనుటకును వచ్చినవారిపై దౌర్జన్య మొనరించుటకును ఏర్పా-
టులను చేయుచున్నా రనియు అందువలన కాంతికి భంగము
కలుగుననియు నాకు సమ్యక్ మైన వర్తమానము దెలిసినది. గాన
మీరు చెరి 1000 లకు పూచీకత్తును వ్రాయవలెను. మరి చెరి
యిద్దరిని చెరి 1000 లకు బామి నియ్యవలెను. ఒక సంవత్సరము
వరకు మీరు కాంతికి భంగము కలిగింపకుండుటకు పూచీపడ
వలెను. రాజంపెట్టి ఫర్గాసును మేజిస్ట్రేటు, 81-1-22 అని
డాక్టరుల కిద్దరిని పంపబడిన నోటీసునం దున్నది. రాజుద్రోహ
కరులగు నుపన్యాసముల నీయకుండుటకు సుత్సవర్తనకు
బామి నియ్యవలెనని కొడండరాంగారికి నోటీసు ఇయ్యబడెను.
కుంభాపూరు మాన్సేను, తాలసుబ్బయ్యగార్లునుగూడ పట్టు
కొనిరి. 1 వ తేదీని తిరుచునాపల్లిలో సారాదుకాణములవద్ద
వలంటీరులు బోధించిరి. 36 కురికి 141 క్రింద నోటీసులియ్య
బడెను.

పంగ రాష్ట్రము

సరస్వతీపూజ

కలకత్తాలో వలంటీరులు విశ్రాంతిగొనుట

రెండవతేదీని సరస్వతీపూజ యగుటచే అసహాయవా-
దులు ప్రచారమును కట్టిపెట్టిరి. నాడు సభలు జరుగలేదు. వలం-
టీరులు దుకాణములవద్ద బోధించలేదు. కిడర్పూరు జయిలులో
మరచబడిన వలంటీరు లచటనే 2 వ తేదీని సరస్వతీపూజ
చేసిరి. సరస్వతీపూజమును జయిలులోనికి తెచ్చి పూజచేయు
టకు జయిలు యుద్యోగు లనుమతించిరి.

సర్వేంటు - పత్రికా కార్యాలయముల సోదా

జనవరి నెల 19 వ తేదీని రసారోడ్డులో నొకభాగినిల
మున సభజరిగినది. పోలీసువా రాసభను చెదరగొట్టిరి. ప్రజలు
పోలీసువారినిద రాళ్లువసరిరి. ఆనాడచట పోలీసుభూమి
అనుక్రికి దెబ్బరిగినది. పోలీసువారే ఆమెనుకొట్టిన సర్వేంటు,
అమృతబజారుపత్రికలు వ్రాసెను. అందులకు 1 వ తేదీరాత్రి
పోలీసువా రా రెండుపత్రికల కార్యాలయములను సోదాచేసి
ఆవ్యాసములు గల సంచితప్రతులను తీసికొనిపోయిరి.

బొంబాయిరాష్ట్రము

కథివారు సంస్థానమునుండి వెడలుగొట్టుట

కథివారు రాష్ట్రమున బొంబాయి గవర్నరు వేటాడుట
కేర్నాటుచేయబడగా భానినిగూర్చి ప్రజలలో ప్రతికూలభావ
మును కలుగజేసినది కథివారు జాతీయనాయకు లగు బారిష్టరు
మన్మథ కలాలు మెహతా, మనిలలు కొతారేగార్లను గరి నెల
30 వ తేదీని పోలీసువారుపట్టుకొనిరి. వారిని ఈ నెల 1 వ తేదీని
వదిలిరిగాని 24 గంటలలో రాజకొటను వదిలిపోవలెనని ఏజన్సీ
శరిహద్దులోనికి రాగూడదని కథివారు ఏజంటు ఆజ్ఞాపించెను
బొంబాయి గవర్నరు వేటకు రావలెద.

నయ్య రాష్ట్రములు.

ప్రచారకులకు శిక్షలు

అలహాబాదుమండలమున సిర్సాలో విడేకీబట్టల దుకాణ
మువద్ద బోధించినటులకు నలుగురికి చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్ష
యును చెరి 50 రూపాయిలు జూర్మానాయును 144 శిక్షను
ఆజ్ఞాల్లంఘన మొనరించినటులకు మరియొకరికి చెరి 18 నెలలు
కఠినశిక్షయును చెరి 50 రూపాయిలు జూర్మానాయును వేయ
బడెను.

పంజాబు రాష్ట్రము

లాలాలజపతిరాయుగారిపై కేసు

7 (1) రాజుద్రోహసభాకాసనము 17 (2) క్రిమినలులా
ఆమెండుమెంటుచట్టములక్రింద నేరములుచేసినవారికి సహాయ
దుగానుండెనను నేరమిపుడు లాతాజిగారిపై నాలోపింపబడి
నందున ఇంకను విచారణ జరుగకపోయినను లాతాజిగారిని
చూచుటకు 81-వ తేదీని ఆయనకుమారుడు కుమార్ మిత్రులు
మున్నగువారు ఎవరు కోరినను ఉద్యోగు లనుమతించలేకని
టిబ్యూరు పత్రికవ్రాసినది.

పందేమాతరం సంపాదకుని కేసు

లాహోరులో పందేమాతరంపత్రిక సహసంపాదకు డగు
రామప్రసాదు డి. ఏ. గారికేసు 1-వ తేదీని విచారణకు వచ్చి
నది. ఆయన బామినియ్యననెను. జయిలుకుపంపిరి. 4-వ తేదీని
సెంట్రలు జయిలులో విచారణ జరుగును. ఆమెండుమెంటుచట్ట
ముక్రింద నేర మారోపింపబడెను.

గుజరన్వాలాలో అరెస్టులు

బారిష్టరు సర్దారు ఆవతారసింగుగారిని గుజరన్వాలా
లో 81 వ తేదీని పట్టుకొని అటనుండి మోటారుబండిలో లా-
హోరు సెంట్రలు జయిలుకు తీసికొనవచ్చిరి. ఆమెండుమెంటు
చట్టముక్రింద నేర మారోపింపబడెను.

దేరాఘాజీఖానుజయిలుకు పంపుట

అంబాలాలో వృత్తినిమానిన అసహాయావ్యయనాయకు
లగు న్యాయవాదులు దునిచంద, మియీను అబ్దులరషీదుగార్ల
కు శిక్ష వేయబడినందున వారిని దేరాఘాజీఖాను జయిలుకు
మార్చిరి.

అకాలీపత్రిక నిలిచిపోవుట

లాహోరులో అకాలీపత్రిక ధరావతును ఉద్యోగులు
వశపరుచుకొనుటచే నాపత్రిక నిలిచిపోయినది.

క్రికెట్ ము లయిన

కోపల్లి హనుమంతరావు

పంతులుగారు

బంబరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాల ప్రిన్సిపాలు

ఆంధ్రజాతీయకళాశాలను ప్రాణతుల్యముగ
కాపాడుచు తమసర్వస్వము నా కళాశాలకొరకు
సమర్పించిన సంపూర్ణ స్వార్థత్యాగి యగు కోపల్లి
హనుమంతరావు పంతులుగారు 2 వ తేదీ మధ్యా-
హ్నము 1 గంటకు బందరులో క్రికెట్ మైదాని. వారి
అకాలమరణమువలన ఆంధ్రదేశమున కంతకును
ఆంధ్రజాతీయకళాశాలకు ముఖ్యముగను ప్రబల
మగు నష్టము కలిగినది. వారికుటుంబమునకు మేము
సానుభూతి నంద జేయుచున్నా మని బందరునుండి
నేడు (3 వ తేదీ) తల్లాప్రగడ రామారావుగారు
తంతివార్ల నంపిరి.

ఆర్థిక విచారణ సంఘము

మూడవదినచర్య

ఆర్థిక విచారణసంఘమువారు మరల నిన్న విజ్ఞోరియా సమావేశమైరి. ప్రధానమున బెసాంటమ్మగారి సాక్ష్యము వుచ్చుకొనబడెను. పిదప మద్రాసు టి. ఏ. టెయిలరు కంపెనీవారి పక్షమున ఏ. కే. లీచిగారి సాక్ష్యమును, మైసూరు వాణిజ్య సంఘాభ్యుదయగు బి. కే. గరుడాచారిగారి సాక్ష్యమును, యిందెస్ట్రీయలు కెమిట్టయస్. జి. శాస్త్రిగారి సాక్ష్యమును వుచ్చుకొనబడెను.

బెసాంటమ్మగారు వ్రాసియుచ్చిన సాక్ష్యములో స్వేచ్ఛా వ్యాపారమునకు తమసహృదీని జూపెను. కాని పరిశ్రమాభివృద్ధి విదేశములలోను, యాదేశములలోను సమముగ జరుగుచుండవలెను. ఇండియాలో రెవిన్యూ యెక్కువగ వసూలుగుటకు కష్టమున్నప్పటికి మంచిమార్గము. విద్యావంతులకు యాదేశములలో డైరెక్టుగా పన్నులను విధించుట మంచిదే. కాని యిండియావంటి దేశములో అది కొనసాగదు. ఇండియన్ రెవ్యూగా పన్నుల విధించుట యొక్కము. ఉప్పుపై పన్ను లోలగింపవలయును. మర్యద్రవ్యములు మున్నగు వస్తువులపై పన్ను తగింపవలయును. ప్రస్తుతమున్న సుంకములపద్ధతినవలన బ్రిటిషువరులకు మేలుగనున్నదిగాని యిండియావరులకు కేమియును ప్రోత్సాహము గల్గుటలేదు. సర్ మెకెంటే బాదాభాయిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, యిండియా తనకు కావలసిన వస్తువుల దయారచేసికొనువరకును యెక్స్ట్రాపన్నుల విధింపరాదని బెసాంటమ్మగారు తెల్పిరి. జపానునుండి దిగుమతియగు వాచనస్తువులపై సెక్కుడు సుంకము వేయవలయును. చేపగన్ను పరిశ్రమ యెక్కువజేయవలయును. అయితే దీనికిని ఆ పిచ్చరాట్టపుపరిశ్రమకును సంబంధములేదు. చేపగన్నుకు దోపిసీరంపుక, కంటేవం గూడ సహాయము జేయవలెను. బెసాంటమ్మగారు యింతివీయుప్రసరెచ్చుకు తమ సహృదీనియెప్పుడు అందువలనసామ్రాజ్యముగాని వివిధదేశముల కైకమత్త్యముందునని జెప్పిరి.

టి. ఏ. టెయిలరు కంపెనీపక్షము ఏ. కే. లీచిగారు సాక్ష్యము నిచ్చుచు స్వేచ్ఛా వ్యాపారము నంగీకరించి కాని అది సరళవ్యాపారముగ నుండవలెనని చెప్పిరి. రెవిన్యూకొరకు దిగుమతి సుతులపై పన్నులవిధించుట నష్టదాయకమని వీరు చెప్పిరి. ఇందువలన యిండియాలోని వస్తునిర్మాత పన్నులకు సరిపోవధరులు వెంచిమిగిలి న దానినే జేబులో వేసికొనును. ఇందువలన ప్రజలెక్కుడు దబ్బునియవలసి యందురు. దబ్బుధనవంతునకే బోవును. కావున రెవిన్యూకు దిగుమతి పన్ను అవసరమైనచో దానిని తగ్గించి అందులో పోయినదానిని, యెక్స్ట్రా పన్ను వేసి పూడ్చవచ్చును. డైరెక్టుగా పన్నుల విధించుట; యెక్స్కంటాక్సు, హాసుటాక్సు మున్నగునవి యొక్కమే. అయితే వీనివలన కొంతకష్టము గలదు. రూపాయికి అణా రెండణాలు యెక్స్కంటాక్సు పడినచో అణాంతిగల్గును. ఎట్టియినను రిక్కువ సుంకముండుటే మంచిది. వర్తక రక్షణమున్నచో యిండియా ఆ పన్నుల పాలగునుగాని భవనవంతమై యుండదు. స్వతంత్రదేశమై నూలుకడకుట నేతపరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందేసేని యిండియా తనకు గావలసిన సుతులను తయారుజేసికొని యెగుమతి జేయునీతిలో నుండును. స్వేచ్ఛా వ్యాపారము వలన భవంతమైన దేశము, అన్నివస్తువులను తయారుచేయగలదే ప్రపంచములో శ్రేష్ట ముంచిదేశము. ఆట్టిదేశము తనకు గావలసిన వస్తువుల చౌకగ తయారుచేసికొనును. లేదా చౌకధరలకు కొనును, ప్రపంచములో మంచివ్యాపారము జేయును.

బి. కే. గరుడాచారిగారు సాక్ష్యము నిచ్చుచు మొత్తము మీద తమకు స్వేచ్ఛా వ్యాపార విప్లవనియు కొన్నిమార్పులు జరగవలెననియు జెప్పిరి. రెవిన్యూకొరకు కష్టమున్నప్పటికి వేసిన వేయవచ్చును. అయితే పన్నులు కొద్దికామాలే ముండవలయును. ప్రస్తుతమున్న సుంకము పద్ధతులవలన భారతపరిశ్రమల కడ్డు లైనది. రిక్షణసుంకములు కొన్ని సదుతులమీదమాత్రము విధింపవచ్చును. వస్త్రములు నూలుపరిశ్రమయను, పంచదారయను వెంటనే రక్షింపబడవలయును. ఈవిషయమై యోచించుట కొకసంఘము నియమింపవలయును.

స్వదేశసంస్థానములు చెల్లించిన పన్నులు తిరుగ వాకికే యిచ్చి వేయవలయును.

యస్. జి. శాస్త్రిగారు రెవిన్యూ టారిఫునుగూర్చి చెప్పుచు దిగుమతిపన్నులను 5 నుండి 11 0/0 కు పెంచుట వల్లనే కొన్ని పరిశ్రమలు వృద్ధి జెందెనని చెప్పిరి. ఇందువలన హిం

దూదేశములో నూతనపరిశ్రమ వృద్ధిగాంచెను. ఇండియా సంక్షోభమును గోరుచుండినచో విదేశవ్యాపారము యిండియాలో ఫరములను స్థాపించెదరు. ఇండియాగాక అట్లు జేయుమని నీని యరు ప్రేక్షకమీద నరు గారుకూడ గోరును. అట్టి తీరి ఆ కంపెనీలలో క్లి భాగములు యిండియనుల వంతునగుట జేయవలయును. ఈ విషయములో స్వతంత్ర సంస్థానముల మాటగూడ యోచింపవలయును. వారు కష్టమున్నప్పటికి యెనియ్యచున్నార గాని వారి లాభము కేమియును బొందుటలేదు. భారతస్వతంత్రసంస్థానములో తయారగు వస్తువులకు గూడ సంరక్షణ యుండవలయును, మైసూరు సంస్థానపు పరిశ్రమ శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయముల గూడ యీ సమస్యలపై విచారణసంఘమువారు ఆవ్యాపింపవలయును.

ఇంతటితో విచారణ నిన్నటికి ముగిసెను.

నేడు మరల సంఘమువారు 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెదరు.

కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారికి

ప్రత్యుత్తరము

(న్యాయతి నుబ్బరావుగారు)

‘స్వరాజ్య’ పత్రిక జనవరి 29 వ తేదీని కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారితో సంభాషణమును ప్రకటించెను. అందు వెంకటప్పయ్యగారు నేను ‘పట్టుదల గల సహకారవాది’ నని చెప్పిరి. నే నాయభినందనము నంగీకరింపజాలను. అందువలన వెంకటప్పయ్యగారు మహాత్మున కిచ్చిన దీర్ఘ తంతివారై నా యభిప్రాయముల ప్రాముఖ్యమును దిగించుటకు జేసినటులు గానించుచున్నది. నేను మితవాదినని పిలువబడినను, నాయుద్దేశములు అందఱును అనుకొనినటులు గాక భిన్నముగ నుండును. ప్రభుత్వమువారు మహాత్మునితో పోరాటుమునకు దిగి రాజద్రోహసభాశాసనము, క్రిమినలు లా సవరణపట్టము మున్నగు వాని నాచరణలో పెట్టి, శాంతిసంఘములనున్న, ప్రక్రియల నన్ను అణచుటకు తమకు గల యధికారమును దుర్వినియోగపరచి విజృంభించుటతో నేను సానుభూతి జూపజాలను. మనతో లేనివారు మన విరోధులను న్యాయమును నామిత్రుడవలంబించవలెనని నేను తలంచుచున్నాను. వెంకటప్పయ్యగారు నా కిమార్పులు తాము నిర్దేశించినప్రదేశములకు గాక యితర ప్రదేశముల కని పోబాటుపడిరి. ఈ పన్నుల నిరాకరణమును ప్రారంభించి ప్రభుత్వమును ప్రభంభింపజేయుటకు నిర్ణీత ప్రదేశములలో ప్రారంభించి ఆ గ్రామస్థులు కష్టమును నష్టమును అనుభవంప జేయవలయునని నాయభిలాషయై యుండెను. వెంకటప్పయ్యగారు తెల్పిన స్వల్పవిషయములవలన ఆప్రదేశములలో మహాత్ముడు వెల్లిపరతులు పూర్తియాయెనా యని నాకు అనుమానముండెను. నేను ఆప్రదేశములు డెల్టాకాన్రాలోని వసుకొంటిని, ఇప్పుడవి మెట్టప్రదేశములోనినని తెలియుచున్నవి. ఇందువలన నేను తెల్పిన యభిప్రాయము లేమియును మార్పుకొన నక్కరలేదు. అందుకనియే నేను ఆమాత్రులెట్లు పూర్తియాయెనో తెలుపుమని కోరితిని. మహాత్మునిమాటవిని, ఆయన బాబ్లోల్లో స్వంతముగ నీవనిని జేయువరకు ఆగవలసినదిగా నాస్నేహితులను గోరియుంటిని అహింసామార్గముయొక్క మంచిచెడ్డలను సామాన్యజనము గ్రహింపజాలరు.

ఇక్కడ స్వరాజ్యాశ్రయములో శత్రు బాంధువుగనుటూరు యువకుని పొలములమ్మి యితరులు సాగుచేసికొన్నచో రైతులేమి చేసెదనని ప్రశ్నించితిని ఆయన యిచ్చిన ప్రత్యుత్తర మేమనగా అట్టి దెప్పటికిని జరుగనేరదు. ఎవరైన సాగు జేయుటకు వైద్యము జేసినచో అన్నిమూలల నుండియు కనబడవలెందగండగడ్డండ్లు ఎగురును అని చెప్పెను. ఇది యువకుని యుత్సాహముని చెప్పని వానిచేప ఎవచ్చును. అయితే రైతులు తమభూములను కోలలవంటివనియెకొని తమ భూమిలోనికి యెవరైన ఆడుగుపెట్టెదరా యని వైద్యముతో నుండురు. పన్నులనిరాకరణ మన్న రైతుకు ఆశ్చర్యమందు ఒక చోట మొదలుపెట్టినచో మరతులు పూర్తిగాని ప్రదేశములన్నిటిలోగూడ అంటుకొని ప్రారంభింపబడును. దీనినిబట్టిగూడ అహింసాతత్వము గ్రహించుట సులభముగాదని తెలియుచున్నది. ఆందుచేతనే మహాత్ముడు పన్నులనిరాకరణమువలని భయములను వెల్లుచుండెను. ఆయన ఈవారపు యంగు యిండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ప్రస్తుతమున్న ఢిల్లీలో దాని నిష్పాదు మరల వెలువడవలసినవిచ్చిని.

“కావునవారు సాత్వికముగ పన్నుల నెట్లుట యన నేమియో దాని గుణమును గ్రహించి భయములను పథవులను

వస్తువులను అన్నింటిని దీసికొని పోవుచుండ ఊరకకాంతయుగ జూచుచుండునంతవరకు, పన్నుల నిరాకరణము జేయుమని సలహా నీయుగూడడు.

“రైతులు అహింసామార్గమై యుండవచ్చునుగాని అప్పుని శుల్కలను సోదగులుగ జూడకపోవచ్చును. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, యూదులు, పార్సీలు తమసోదరులుగ జూడకపోవచ్చును. వారలకు చక్రము, కద్రతయొక్క అధికారయోగము గ్రహింపకపోవచ్చును. వారు గ్రహింపకున్నచో స్వరాజ్యమును బొందజాలరు. ఇప్పుడు గాకున్నచో, వీని నన్నింటిని స్వరాజ్యావంతము జేయజాలరు. ఈవారమునవాచారముల నాంరణాబెట్టుటయే స్వరాజ్యము. కావున సాత్వికముగ పన్నుల నిరాకరించుట కనినజేతులును బడసినపిమ్మటనే ప్రారంభింపవలయును.

“ఈసంగతులన్నింటిని విచారింపగా పన్నులనిరాకరణము ప్రస్తుతము నాకువలెనేయవలయునని నాయుద్దేశము. ఈలోపల ప్రచారకులు తమజిల్లాలో నిర్దామార్గములవారసి యందుకు ప్రయత్నములు జేయవచ్చును. సమక్షకానకాంక్షలమునకు ఇతరమార్గముల నారక్షిప్రజలందువలన పరిమితులై, వోజ్జాదయ మైనపిదప పన్నులనిరాకరణమునకు గడంగవచ్చును.

వెంకటప్పయ్యగారు ఈవిషయమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘకార్య నిర్వాహకసంఘమువారి యెదుట బెట్టినందులకును గుంటూరుజిల్లా విజివాదు ప్రకాశంపంతులుగారును, నానేత్యరరావుపంతులుగారును, దండు నారాయణరాజుగారును గల సంఘము స్వేచ్ఛి వారు ఆస్థలములో మరతులు పూర్తియైనచేస్తూ చూచినినేదిక సంపుటకు నియోగించిరి. ఈ స్పెషలు కమిటీవారి నివేదికపై జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించవలయును.

మహాత్ముడు వైద్యసమును ముగించుచు ఆంధ్రులగూర్చి యిట్లు వ్రాసెను:—

“ధిల్లీలో నిర్ణయించినవరకులకు అన్నిప్రదేశములలో ప్రజలు బద్ధులైయుండిన వారు తృప్తిపడిరేని, ప్రతికారముజేయకుండ అంతరికేవలముల బాంధువులకు శక్తులైరేని, నేను చెప్పవలసినదే మియును లేదు. ‘భగవంతుడు భీమగు శాంధ్రుల నాకిగ్గరించుగాక’ యని మూత్రము చెప్పవలెను. ఏమాత్రము విషత్తు సంభవించినచో బాధ్యత వాల్చిననే యుండును. వారు పన్నుల నిరాకరణమును ప్రారంభింపకున్నచో వారిని నిందించువా రెవరను లేరు.”

వెంకటప్పయ్యగారు నన్ను ఆప్రదేశములకువచ్చి విషయముల పరిచయము జేసికొనుటకు ఆహ్వానించినందులకుండనములు అయితే వెల్లిక బాగుండెడిదే. ఆస్థలమునకు స్నేహితులతో వెల్లిమాడుటకు నాకు ఆలోచ్యము బాగుగ లేదని వెంకటప్పయ్యగారికి తెలిసియుండవచ్చును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—శ్రీమత్ శతకోపాచార్యులుగారు రాగల ఆదివారము 5 వ తేదీ సాయం. 4 15 గంటలకు మైలాపూరులోని గోపాలనాయకరు పాఠశాలలో వారికథాకాలక్షేప మొనర్తురు.

సుకుమారిగారి సనభ:—వై సభవారు ఫిబ్రవరి 4వ తేదీ సాయంత్రము 5 15 గంటలకు విజ్ఞోరియా పబ్లికహాలులో పి. సంబంధంమొదలిగారిచే రచింపబడిన ‘ఆక్యాలైక్ ఇటో’ అను నాటకమును అనంత ప్రదర్శించెదరు.

గ్రంథస్వీకరణము:—కొన వెంకటరాయ శరలేగారు రచించిన చిత్రరంజనని జీవితము అనుప్రస్తకమును, గుంటూరునుండి దామరాజు పుండరీకాక్షుడుగారు పండిన స్వరాజ్య మహాసభ యను ప్రస్తకమును చూచిరి. ఇందులకు మేము మిగుల కృతజ్ఞులము. గ్రంథములు చాల మనోహరములుగ నున్నవి. గ్రంథకర్తలయొద్ద లభించును.

బెంగుళూరువిద్యార్థులు, యువరాజు:—ప్రముఖ సంఘమువా రెట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— బె.గుసూరు నందలి ప్రభుత్వపాఠశాలవిద్యార్థులు ఆ సేతులు యువరాజుగమన సందర్శమున జరిగిన ఉత్సవములకు రావేదు. కొందరు నిష్పంథమునైవచ్చిరని స్వరాజ్యపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. ఈ మాట అసత్యము. పాఠశాలవిద్యార్థు లనేకులు వచ్చియుండిరి. ఎట్టి నిష్పంథము లేరండెను.

ద్రావిడ వైద్యసమేళనము:—ఈసమేళనపునాలుగవసమావేశము ఫిబ్రవరి 3 వ తేదీ కొయ్యంబుత్తూరుజిల్లా ఉడుమలపేటతాలూకా కనిగూరుగ్రామములో జరుగును. సంబంధకమునందు కీ|| శే|| కన్నకొత్తవైద్యకాల వైద్యులగు కె.ఎ. వెంకటాచలశాస్త్రిగారు అధ్యక్షతవహించెదరు. ఈ సమేళనసందర్భమున ఒక ప్రదర్శనముకూడ జరుగును. సన్యాససంఘ సభ్యులు మూడురూపములు చెల్లించవలెను. ప్రతీనిధులు రెండు రూపాయల ప్రదేశరుమును చెల్లించవలెను.

ఆంధ్రదేశమంతయు దుఃఖనిమగ్నముగాకమానదు. మానుమంతరావు పంతులుగారు, దేశసేవావ్రతానుష్ఠానము పట్ల, ఆంధ్రులెల్లరకు మార్గదర్శకులయిరి. ఉత్తమసాహిత్యపరీక్షయగు ఎం. ఏ. పరీక్షయందును, న్యాయశాస్త్రపరీక్షయగు బి. ఎల్. పరీక్షయందును ఉత్తీర్ణులై, విశేషద్రవ్యమును గడించుట కవకాశము లెన్నియో యుండియు, దాద్ర్యమును బుద్ధిపూర్వకముగ స్వీకరించి, మానుమంతరావుపంతులుగారు దేశసేవాదీక్షను బూనిరి. పంతులుగారు దేశసేవావ్రతము ననుసరించునపుటికి, ఆంధ్రదేశమునందు సూతనాదర్శములు మొలకలెత్తుచుండెను. వంగదేశమున జనించిన జాతీయోత్సాహము ఆంధ్రదేశమునకును బ్రాకెను. స్వదేశీ, జాతీయవిద్య, స్వరాజ్య, మంత్రములను వంగదేశము జపించుచుండెను. ఆమంత్రమును ఆంధ్రదేశముగూడ గ్రహించెను. సూతన సందేశమును వెల్లడిజేయుటలో బృందావననగరము అగ్రస్థానము వహించెను. ఈసందేశమును కార్యరూపమున బెట్టుటకు బండరు ప్రముఖులగు కోపల్లి మానుమంతరావు పంతులుగారు, భోగరాజుపట్టాభిసీతారామయ్య పంతులుగారు ముఖ్యులు కృష్ణారావు పంతులుగారు వల్లూరు సూర్యనాథాయణరావు పంతులుగారు మొదలగువారు నిశ్చయించిరి. జాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠాపనమును నెలకొల్పుటయనిన మాటలతోఁజరిగెడివికాదు. జాతీయవిద్యవైదేశమునందత్యంతమగు నభిమానము జనించిన యిక్కాలముననే జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పుట ఎంతయో కష్టసాధ్యముగ నుండ, ప్రారంభదినములలో నెట్టికష్టములుండునో యూహింపవచ్చును. మానుమంతరావు పంతులుగారు, స్వారథహితచిత్తముతో, వేతనములేకుండ కళాశాల కధ్యక్షులుగ నుండుట కంగీకరించుటచేతనే, ఈప్రతిష్ఠాపనను నెలకొల్పుటకు సాధ్యమయ్యెను. పంతులుగారు, అనన్యచింతతో కళాశాలాభ్యుదయమునిమిత్తము ఎటుల కృషి సలిపినదియు, ఆంధ్రలోకమునకు విడితమే. కళాశాలకు ద్రవ్యమును సేకరించు నిమిత్తము, కాలికి బలపము గట్టుకొని, ఆరోగ్యము నేమాత్రము లక్ష్యపెట్టకుండు, చివరవరకు వారెటుల తిరుగుచుండిరో, వారిభోజనచయముగల వారికి తెలియును. విశ్రాంతి యనునది వారెరుగరనిన నతిశయోక్తి గాదు. జాతీయకళాశాలాపోషణమునకై ధనము సమకూర్చుటకును కళాశాలలో బోధజేయుటకు, వారికాలమునంతను వినియోగించుచుండిరి. జాతీయకళాశాలావ్యవహారములలో పూర్తిగనిమగ్నులై యుండుటచే, వారితర సంచలనములందంతగ పాల్గొనుటకు వీలుండెడిదిగాదు. అందుచేరాజకీయాదివ్యవహారములలో వారిపేరును తరుచుగ వినకున్నను, కాంగ్రెసు సభాశయములయందు వారికి పూర్ణమగుసానుభూతి గలదు. కాంగ్రెసుతీర్మానములను వారు శక్తివంచనలేక అనుసరించుచు, తమదేశభక్తిని వెల్లడించుచుండిరి. కళాశాలా వ్యవహారములలో సందిగ్ధస్థితి యుదెంచి నపుడుగూడ, వారు మిగులశాంతముతో బ్రవర్తించి దానిని కడు నేర్పుతో చాటు గలిగిరి. సహాయ నిరాకరణోద్యమము మూలమున సూతన పరిస్థితులు దయించెను. ప్రభుత్వమువారు, పాద్రామికశాఖ కిచ్చెడి గ్రాంటులను మానివైచుటయ గాక, స్థానికసంఘము లిచ్చెడి గ్రాంటులనుగూడ మాన్పించిరి. కాని, పంతులుగారు జంకలేదు. ప్రభుత్వమువారు తమయుతరువును ప్రకటింపక పూర్వమే, గ్రాంటులను వదలుకొనిరి. ప్రజలసహాయమునై నాధారపడ నిశ్చయించిరి. కాంగ్రెసుసంఘమువారు కళాశాలకు

ద్రవ్యసహాయముజేసిరి. ప్రజలు తమయభిమానము సధికముగ గనుబజచిరి. చెన్నపురి ప్రజలు గావించుచున్న సహాయము ప్రతిసంవత్సరము వృద్ధిగాజొచ్చెను. దీనికంతకును, పంతులుగారియందు ప్రజలకు గల విశ్వాసమే ముఖ్యకారణము. శరీరము అస్వస్థముగ నుండుటచే, పంతులుగారు కొంత కాలము విశ్రాంతి గైకొనవలెనని తలచిరిగాని, దేశపరిస్థితులమూలమున వారటుల జేయజాలకబోయిరి. ఆంధ్రజాతీయకళాశాలకును, ఆంధ్రదేశమునకును, మానుమంతరావు పంతులుగారి మరణమువలన ఓరనికొరత వాటిల్లినది. పంతులుగారు కళాశాలనిమిత్తమై ఆత్మార్పణగావించిరి. ఇట్టిదేశసేవకులు ఆంధ్రదేశమునందేగాక, హిందూదేశమునందురు అరుదుగ నుండురు. వీరు శాంతచితులు. నిగర్గులు. వీరు నిరాడంబరముగ జీవితమును గడపుచుండిరి. పేరుప్రతిష్ఠలకై ప్రాకులీడి ఎరుగరు. వీరు నిష్కామముగ తమధర్మమును నిర్వహించి, దేశసేవ సలుపుచునే తమ యస్థులను బాసిరి. ఇట్టి మహామహుల జీవితము ధన్యము. వీరు చనిపోయినను, జీవించియు యుండును. ఆంధ్రదేశమునందు వీరికి శ్రీశాశ్వతముగ నిలిచియుండగలదు. వీరు నడివయస్సులో హృద్రోగముమూలమున మృత్యువువారబడిరి. వీరి అకాలమరణమునకువీరి కుటుంబమువారికిని సుహృత్ బృందమునకును, హృదయపూర్వకముగ సానుభూతి నెలిపెడము. వీరి ఎడల కృతజ్ఞతజూపుటకు ఏగుజూపిన దేశసేవామార్గము ననుసరించుటయే ఆంధ్రుల ముఖ్యకర్తవ్యము. ఏ ప్రతిష్ఠాపనమునకై వీరు తమ జీవితమును ధారపోసిరో, అట్టి ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు పోషించి ఆంధ్రజాతీకది అలంకారముగ నుండునటుల జేయుటచేతనే, వీరికి శాశ్వత మగు స్మరణవిహ్నమును ఆంధ్రులు నెలకొల్పులుగుదురు. వీరి ఆత్మకు శాంతి గలుగుగాక!

నిర్బంధవిధానము

నిర్బంధవిధానము తీవ్రముగ కొనసాగుచున్నది. తెనాలిలో న్యాయవాదవృత్తిని విసర్జించి, స్వరాజ్యోద్యమమునిమిత్తము మిగుల ప్రశంసార్హముగ పాటుబడుచున్న ఇటీకాల సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారికి 6 మాసముల విడిఖరుదను విధించిరి. వేదాంతం లక్ష్మీకాంతముగారికి 1 సంవత్సరపు కఠినశిక్షను, వీరిజనకులగు వేదాంతం శంభుశాస్త్రిగారికి 1 సంవత్సరము విడిశిక్షను విధించిరి. దేశమునకై అర్పణగావించిన నిట్టి తండ్రికుమార గని, ఏజాతీయసంపదకుండును? ఓగిరాల వెంకట్రామదీక్షితులు గారిని పొన్నూరులో ఆరెస్టుజేసిరి. చిత్తూరు దేశభక్తుల కారుగురకు సంవత్సరపు కఠినశిక్షను విధించిరి. శ్రీయుత నల్లాది సుబ్రహ్మణ్యంగారికి 108 శైన్సు క్రింద 6 మాసముల కఠినశిక్షను విధించిరి. తమిళరాష్ట్రమున సుప్రసిద్ధులగు డాక్టరు రాజన్, డాక్టరు శాస్త్రి, కోదండరామకాగర్లను 108 శైన్సు క్రింద ఆరెస్టుజేసిరి. మహమ్మదహుస్సేను, జాలసు బ్రహ్మణ్యంగార్లనుగూడ ఇందుక్రిందనే ఆరెస్టుజేసిరి. మిగిలిన రాష్ట్రములలో ఆరెస్టులు, శిక్షలు పుష్కలముగ నున్నవి. సత్వరప్రజాశయ విజయమున ఓడి యనుకూలచిహ్న మనుటకు సందియును లేను.

రీతికేములైన కోవల్లె మానుమంతరావు పంతులుగారు.

వీరు దివితాలూకా జైలరుగాడియందు జనన మొందిరి. బండరు హిందూపైన్కూలుగందు జన్మి ఆర్యత మదరాసు నందు జన్మి. వృక్షశాస్త్రమునందు బి. ఏ. పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులయిరి. వృక్షశాస్త్రము నభ్యసించెడివారప్పు డెవరును లేనితరి ప్రాధాన్యముగారి వీరి మేధాశక్తికి మెచ్చి వృక్షశాస్త్రము నభ్యసించజేసిరి. క్రమముగ యం. ఏ. బి. యల్. పరీక్షలయందు జయము గాంచిరి. ప్రభుత్వమున గవర్నమెంటు సర్వీసులో బ్రవేశించి త్వరలో డిప్యూటీ కలెక్టరు పదవి నొసంగడమని చెప్పుచుండెను ప్రభుత్వపు కొలువును మాని ప్రశోభయోగమునకై పాటుబడు ఓక్ష నహించిరి. అంతట వీరివృత్తియందు శ్రవణింపి కొలదికాలమునకే దానియందు ఏగింపుగలిగి స్వాధ్యాయ జీవనమే ప్రాధాన్యముగా భావించి వ్యవసాయమునం దభివృద్ధి గలిగి తమకుండెన చవిటివర భూముల నెట్లయిన బాగుపరచి తమకును తక్కిన రైతులకును లాభము గలిగించవలెనని నీటిపంపుల నేర్పాటుచేసి చాల పూనికతో ప్రయత్నించి చాల నష్టముల పాలైరి. జాతీయవిద్య, విదేశీకలత్రుబహిష్కారము, స్వరాజ్య, స్వదేశీ, యను నాలుగు సూత్రములు దేశమెల్లదల మాత్రమోగిన దినములలో పలుతావుల జాతీయపాఠశాలలు నెలకొలుపబడినవి గాని బండరు జాతీయకళాశాల యొకటియే నేటికిని నజీవియై యుండుటకు మానుమంతరావు పంతులుగారి కార్యదీక్షయే కారణమని చెప్పటయం దతిశయోక్తి యేమియు లేదు. జాతీయకళాశాలకు వీరు ప్రాణము. తమ ప్రాణమును నేడు కళాశాలకై యర్పించిరి. ఈకళాశాల స్థాపించి పది సంవత్సరములు ఆయియుండును. ఈకాలములో దీనిపోషణకై వీరు తిరిగిన త్రిప్పట వీరు పడినశ్రమయే వీరి దౌర్బల్యమునకును తృప్తిహి మౌంకమునకును కారణమాయెను. ఆంధ్రుల ప్రతిభ దేశమంతట వ్యాపింపజేసినవారిలో వీరికొరకు పాండిత్యమునందు వినయము, కఠోపకారతలత మున్నగు సుగుణములందు ఖరీదైన హనుమంకరావు పంతులుగారు 40 సంవత్సరములను నిడకమున్న ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీన వధ్యాహ్నం 1 గంటకు దివికేగుట ఆంధ్రదేశమును వారి ప్నేహితులను, బంధువులను సహచరులను కుటుంబము దుఃఖసాగరమున ముంచెడినది.

వీరి తండ్రిగారగు కోవల్లి కృష్ణారావుపంతులుగారు దేశర కోట ఎట్టేటుకు దివాణగా ప్రజలనుతికి పాత్రులై చాలకాలము పనిచేసి ప్రస్తుతము విశ్రాంతి గైకొనుచుండిరి. వీరికి వృద్ధాప్యమున నిట్టి క్షేమపుత్రవియోగము తటస్థించుటవలన వీరికేగాక ఆంధ్రలోకమునకే తీరనికొరత తటస్థించినది. సుఖియకేకములై దివి కేగిన మానుమంతరావు పంతులుగారి అకాలమరణమునకు వగచుచు వారితండ్రిగారికిని వారి కుటుంబమునకును మాయోదార్పణ సంధించుచున్నాము. వీరి యాత్మకు శాంతి కలుగుగాక!

మలబారు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మలబారు పరిస్థితులను గురించి ఈక్రిందిప్రకటనము గావించుచున్నారు. అనోకరు ముసలి యారు, కొన్నాడ తంకలుగార్లు కొంతసంది నిష్టకారులతో కల్లికోట తాలూకాలో మైత్తిమర్కస దౌర్జన్యము చేయుచున్నారు. వారిలో కొందరు మాత్రము పోలీసువారికేమైరి. ఆ ప్రాంతములకు పంపబడిన మిలిటరీ పోలీసువారు కొందరు ఆ సామునకు తిరిగివెళ్లిరి. జమ్మిలు తన స్వగ్రామములకు పోవుటకు భయపడుచుండుటచే శాంతిభావము సంపూర్ణమైనదని చెప్పుటకు వీలులేదు. విప్లవకారులలో ముఖ్యులు పట్టుబడి యున్నారని చెప్పవచ్చును.

ఆంధ్రమానుగారు మలబారునందు పర్యటన మొనర్చుచున్న ఆంధ్రమానుగారు తూర్పుఆఫ్రికాసమస్య విషయ మగుచుండుటచే మలబారునండి తక్షణమే బొంబాయికి వెళ్లెదరని తెలియుచున్నది. బొంబాయిలో ఆంధ్రమానుగారు నాయకులను సందర్శించి కర్తవ్యముగురించి ఆలోచించెదరు. మలబారునందు చేయవలసినపని గురించి దేశధానగారితో కలసి మాట్లాడెదరు. జనవరి నెల 30 వ తేదీ రాత్రి కొలొంబు హాజిగారు అనిని సోదరుడు పోలీసువారిచే అరెస్టుచేయబడి రని కల్లికోట జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారు ప్రకటనము గావించుచున్నారు.

బర్మోలి తాలూకా మహాసభ

సమష్టి శాసనోల్లంఘనము

నాయకుల యువన్యాసములు

బర్మోలి, జనవరి 30:— తాలూకా మహాసభ మధ్యాహ్నము 2.30 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. సభయందు సుమారు తొమ్మిదివేలమంది వచ్చియుండిరి. వారిలో సుమారు రైతువందలమంది శ్రీమంతులైరి. ఆధిక సంఖ్యాతలు కద్దరుబట్టలను ధరించి యుండిరి. తాబ్బి, విత్తబాయి, బ్యాంకురు, దయాలు అభాయి మున్నగు నాయకులతో గాంధీమహాత్ముడు సభామందిరములో ప్రవేశించినపుడు ప్రజలు బహిరంగముగ ఆర్భాటములు సేయక నిశ్చలముగ నుండిరి. చెప్పట్లనుగూడ నెవరును కొట్టలేదు. కేకలులేకుండెను. జాతీయగీతములతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు కున్యట్టి మేనాతా గారు తాలూకాలో నిరాకరణద్యమమెట్లు వ్యాపించియు పన్నునిరాకరణమునకు శాపటసిన నిబంధనలెంతవరకు గమనింపబడినదియు వివరించిరి. జాతీయవిద్య తాలూకాయందు బాగుగ నాలుగొని నది. స్వదేశీయములై మింకను తాలూకా మండలం జవేయవలసియున్నది. తాలూకావాస్తవ్యులెల్లరకు తగినంతకద్దరు తయారగుటలేదు. విక్రమనిరోధమునందు గట్టిప్రయత్నములు జరిగివి. దేశవంతయు బర్మోలిసంక జూచుచుండ తాగమెంత యేని తాలూకావాస్తవ్యులు జూపవలసియుండును. మనము గమనింపవలసిన యంశము లన్నిటిని గమనించి వానిప్రకారము ప్రకర్తించిన కేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించిన గౌరవము మనకు గలుగునని మేనాతాగారు నుడివరి.

అధ్యక్షుకోపన్యాసము.

వికల్పాయి పట్టుగారిని అగ్రాసనాధిపత్యము వహింప గోతును కల్యాణజీ మేనాతాగారు ప్రవర్తించిరి. కున్యట్టియి, ఇస్కామెలు వాడివారు గారు లామోదంపగా వికల్పాయి పట్టుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించి యిట్లుప్రవర్తించిరి

నేడు భారతదేశమున ఎచ్చటజూచినను బర్మోలిచేరవిన వచ్చుచున్నది. కారాగారముల యందుండువారును వెలుపల నుండువారును బర్మోలిని ప్రశంసించుచుండును. బర్మోలివారు దేశ తలా, మనుష్యుల యని యనుకొనుచుండును: మనయ్యా, మాజీ శేషు చాలముఖ్యమైనది. మనశ్రీ ప్రదర్శించుట కిదియొక గొప్ప సూయము. కాంగ్రెసు ముప్పదియైదు సంవత్సరములనుండి చేయ జాలకుండైనవనినిరాకరణద్యమముపడు నాటుమాసములలోపుగ నిర్వహింపగలిగెను. పూర్వమునలే కాంగ్రెసు నలుగురు విద్యావంతుల చేతులలో కాక, ప్రజాసామాన్యమయమైనది

సంస్కరణముల కదిలేపలమునకు మనము ఆశ్చర్యపడుతుంటు చాల యదృష్టవశాత్తూ మగువిషయము. సర్. హోస్టెట్టివాడి యా, గోకర్ణ నాథ మిత్ర గారు ల వంటి మిత్ర వాద ప్రముఖులు సయితము సంస్కరణములు పనికొనినవని తలంచుచున్నారు. సంస్కరణములు పెట్టబడిన యనంతరముననే నాయకులను కారాగారములకు బంపువిషయమువలననే ఆసంస్కరణముల విలువ తెలిసినచున్నది.

నేనింటికి వివాదకథ్యత వహించుటకే గాక వివాదాలూ కాస్థితిగతులను పరిశీలించుటకు గూడ వచ్చియున్నాడను. నేనిప్పటికి రెండు గ్రామములను దర్శించి అచ్చటి స్థితిగతులను పరిశీలించితిని. ప్రజలు ఈపక్షము తాళగలరా తాళజాలరా యని నిర్ణయించుట కిప్పుడు నేను పూనుకొనలేదు. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు దళ దయాల్ దేవాయీగారు రావనికి బానుకొన దగును. మీరు గలిగిన కీర్తికి దగినంతత్యాగమును మీరు చూపవలసి యుండును. మీరు సమష్టి శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధులుగా కుండినయెడల, మీరాముక్తను స్పష్టముగను, నిష్ఠానుముగను చెప్పవచ్చును. బహిరంగముగ మనస్సులోని యభిప్రాయమును తెలుపుట భైర్యవంతుని లక్షణము. తాలూకా యంతను సుద్ధముగ నుండకున్న, ఆమాట భైర్యముగ చెప్పట యుక్తము. మహాత్ముడు మరెయ్యక తాలూకా వైపు మరలుటకు వీలుండును. రయితలు పన్నుల నిరాకరణ ప్రతిజ్ఞలనుండు వివక్షభావము లేక సం తకములజేసిరిని ప్రభుత్వాధికారులు ఆరోపించుచున్నారు. నేను స్వయముగ పరిశీలన గావించినపుడు, ఈయారోపణ కేమి యాధారము లేదని కనుగొంటిని. ప్రతిజ్ఞలు గైకొనిన వారిలో నూటికి తొంబది తొమ్మిదివందల తమకందువలన గలుగు కష్టములను కనుగొనియే యట్లు చేసిరిని నేను చెప్పుగలను. ఆత్మపరిశీలనము గావించుటకు మరల మనశ్చేత యవకాశము గలిగినది. రయిత

లకు సంభవించు కష్టములను గాంధీమహాత్ముడు డెలులనైన తప్పింప గలుగునని ఎవరైనను భ్రమపడుచుండిన, అట్టిభ్రమలను ఎంత శీఘ్రముగ పారద్రోలిన అంత శ్రేయోదాయకము. మీరునో నిశ్చయమే గాంధీమహాత్ముని బలిమి. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు నుద్దేశ్యముతో ఒక్కబర్మోలి మాత్రమే గాదు. అరుదదియైదు బర్మోలిలైనను పోగాడి యదృశ్యమైనను, వానికీర్తి ఆచరణముగ నిలుచును. ఇప్పుడు తప్పితి యగుచున్న ప్రతిమాత్రము తీసికొని ప్రభుత్వమువారు తృప్తిపడియుండు రని మురియుటకు వీలులేదు. ప్రభుత్వమువారు తమకు చెందవలసిన సామ్యము రాబట్టుటకు ఆనేకమార్గములను, ఉపాయములను అన్వేషించుటకు వాడు మనయాసని జప్తుచేయవచ్చును. మనము అధిమాధుములకు తయారై యుండినతరువాత ఆకాభంగము గలుగదు. ఉద్యమము (పన్నుల నిరాకరణము) ను ప్రారంభించుటకు సకల తగిన సహకారము గలవా యని కనుగొనవలసియున్నది. పట్టాదారులు ఇరుగడియైదువేలమందియు, దురేలాలు, నిచ్చు జాతులవారు అందరును ఉద్యమమునందల సానుభూతి కలిగియున్నారని జాతీయవిద్య యందు తాలూకా చాల తృప్తికరముగ పని చేసింది. తగిన ప్రయత్నములు పూర్తికేయవచ్చును, 'అస్పృశ్యత' పాటింపబడుట లేదు. చాలవఱకు, అదృశ్యమైనది ప్రభుత్వపాతకాలల 37 లో విద్యార్థులు ఎనిమిదివందలమంది యుండ జాతీయపాతకాలలు 51 లో సుమారు మూడువేలమంది విద్యార్థులు లున్నారు. పసివిడ్డల యందు గూడ సంచలనము గలిగినదని నిష్పర్నగ చెప్పవచ్చును.

మహాత్మునియువన్యాసము

అంతట గాంధీమహాత్ముడు సభావేదిక నధిస్థించి ప్రారంభమున శాసనోల్లంఘనమున కవసరమగు నిబంధనలను వివరించి తరువాత అస్పృశ్యత, స్వదేశీయగుర్తి యవస్థనించెను.

బర్మోలికి నేను వచ్చుట యిది మూడవ పర్యాయము. రెండవ పర్యాయము నేనిచ్చుటకు వచ్చితిని విచారణచేయగా అస్పృశ్యత, స్వదేశీయయందు తాలూకా నాకు తృప్తికరముగ గన్పించినది కాదు. ఇతరప్రాంతములం దెచ్చుటనైనను అంటరానివారికి ప్రత్యేక పాతకాలలుండిన నుండు నేమోకాని బర్మోలిలో మాత్రము అట్టి యేర్పాటు పనికిరాదు. అంటరాని జాతి పిల్లలను జాతీయవిద్యాలయములలో జేర్చుకొనవలెను. వారుఇతరులతో పాటు సమాసముగ గూర్చుండవలెను. రెండవ పర్యాయముననే నిచ్చుట కేతెంచినపుడు నాకు చేసినవాదాసములు సరికాఫలితమునకు రాలేదు. ఇదంతయు ఆశ్చర్యవలననే గాని విముఖత్యము వలన గాదని నా యభిప్రాయము. కిలాఫత్, పంజాబుసమస్యలను పరిష్కరింపవలసియున్న, యీలాటి ముక్తదేశము. స్వదేశీవిషయమైగూడ, మీరు నే ననుకొని నంత యభివృద్ధిని జూపలేదు. ఒకమాసముక్రిందటికన్న నేడు అభివృద్ధి చిహ్నములు కొంచెము కన్పించుచున్నవిగాని అవి చాలవు. బర్మోలివాస్తవ్యులగు మీరు మీ యాత్మగౌరవమును నిలుపుకొనగోరుదురేని, మీరు కద్దరును ఇంక నధికముగను, సాగునుగను తయారుచేయవలసియుండును.

మనలో ననేక తెగలున్నవి. అయినను హిందూ-ముస్లిము సఖ్యత యితరుల కనర్థకముగ నుండగూడదు. ఈసఖ్యత వలన యితరులకుగూడ బలము ఆత్మవిశ్వాసము గలుగవలెను. తాలూకాలోని ఏయడ్యోగస్థుని జోలికిని పోవగూడదు. ఉద్యోగస్థులు ఎప్పుడైనలే సుఖముగను సురక్షితముగను నుండవలెను. ఉద్యోగస్థు డెవరైన సభ్యముగ ప్రవర్తించినయెడల, అతనిని బాధపెట్టగూడదు. తీర్మానమును గావించుటకు పూర్వము మీరెల్లరు మీబాధ్యతను మహావక జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలయును. మీరు చెరపెట్టబడుటకును, ప్రాణముల గోల్పోవుటకును సంసిద్ధులుగ నున్నపుడే మీరు స్వరాజ్యమును సంపాదించగలరు. మనవారు కారాగారములను వందలకొదిలీ సంతోషముగ వెళ్లుచున్నారు. కనుక మనము నిరంతరము రాటులు దిప్వలకును, పీలైన లంగ్కాతోనే యుండుటకును సిద్ధముగ నుండవలెను. మరతు లన్నిటిని సంపూర్ణముగ నిర్మర్తించుటకు మరల పడునైదు దినముల వ్యవధియొకదలచితిని. కాని యిరువదియైదు గ్రామముల ప్రతినిధులు సంపూర్ణ శాసనోల్లంఘనమునకు తమ గ్రామము లిప్పుడే తయారుగనుండెనని నాకు నిక్కచ్చిచేసిరి. అంటరానివారి విడ్డలను తీవ్రవిడ్డలతోపాటు పాతకాలలలో కూర్చుండ నిచ్చెదరా యని నేను వారిని ప్రశ్నింపగా వెంటనే యుగిగించిరి. అంటరాని దోషమును తొలగించుటకు మీరెల్లరపడకున్న ఆవిధముగ మీరొకచెప్పిన మరతు లన్నిటిని యుచులులో బెట్టిన మరెయ్యక ప్రదేశము వంక లక్ష్యము నిడదగ్గు. ఈపాకి గుండ్లు మీరొక పనునపుడు, నేను వానిని తప్పింతునని మీరెవరైనను భ్రమపడవలదు.

ఈ ప్రకారము గాంధీ మహాత్ముడు మహాసభను వివక్ష శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రజలకు సంభవించుకష్టము లన్నిటిని ఆమూల్యముగ వివరించెను.

అంతట యీ క్రింది తీర్మానము లేకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

- (1) హిందూ, మహమ్మదీయ, పాశ్చాత్య, క్రైస్తవ, మున్నగు అన్ని సంఘములయొకమత్యమునందు మేము విశ్వాసము గలిగియున్నాము.
 - (2) దేశవర్తనకుల కనుగుణముగ, పంజాబు కిలాఫత్, సమస్యలను పరిష్కరించుటకును, స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకును ఆహింసయే మనకు తరణోపాయము.
 - (3) దేశభక్తుడయ్యును స్వదేశీయ నాగౌరవదీయన్నది.
 - (4) ఫిబ్రవరి 5-వ తేది తరువాత మేమందఱును బర్మోలి తాలూకాలో తయారైన కద్దరునే యుపయోగించెదము.
 - (5) అంటరానితనము తొలగించుట మా యవశ్యకర్తవ్యము.
 - (6) మేము వెటసాలకు వెళ్లుటకు, దెబ్బలుతినుటకు, ప్రాణముల గోల్పోవుటకు, సిద్ధముగ నున్నాము. మేము మరల నేమియు ప్రతిజ్ఞ నొనరింపము.
- పన్నుల నిరాకరణమును గూర్చి సభ్యుల లేకగ్రీవముగ నామోదించిన తీర్మానము ఇదివఱకే ప్రకటయిండు ప్రకటింపబడెను. నాయకులు మరికొందరు పన్నునిచ్చినపిమ్మట సభముగ నెను. విఖ్యాతములగు గారు ప్రతినిధులపట్టువలన ప్రశంసించి వారికి విజయము గలుగుగాక యని యాదర్శించిరి:— బొంబాయి, కానికెల్.

13 అఖిలభారత ఆయుర్వేద యూనాని వైద్య సమ్మేళనము.

రాజమహేంద్రవరము.

13 అఖిల భారత ఆయుర్వేద యూనాని వైద్యసమ్మేళన కార్యస్థానముండి కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్నము, గజపా మండలములకు శ్రీ యుతులు రాజవైద్య కోలా అప్పల నరికించుము. ఆయుర్వేద వికారద చాకలి రామమూర్తి కాశ్రి పండిత వుపాధ్యాయుల సూర్య చింతామణి కాశ్రి బెజవాడ జగన్నాథరావుగారు సంచార కార్యదర్శులుగా నియమించి పంపుచున్నారను కావున తాము స్వాగత కారీ సభ్యులుగా నైనను ప్రతినిధి సభ్యులుగా నైనను ఆభిమాన సభ్యులుగా నైనను చేరి సామ్యు వారికి కిచ్చి రక్షింతు వారి ద్వారా పొందగోరుచున్నారము—అని కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

మిడుతూడువార్తలు:—20-1-22 వ తేదీన నందికోటూరు తాలూకాలో ప్రచారముచేయుచుండిన బంధుల నారాయణమూర్తి గారిని, పెదమి వెంకటాయ్యుగారిని, సోదికోటూరు తహశీల్దారువారు 10 రోజు కేసు ప్రకారము యువస్వస్థించుకూడదని నిషేధించిరి. 2 వ తేదీన గ్రామములు బహిరంగసభ జేసిరి. ఈవ్యాగోవిందరెడ్డిగారున్న బహుళ అప్పక రెడ్డిగారున్న బహుళాస్సాహుతో యువస్వస్థించిరి. వారిరువురు ప్రచారముచేయుటకు భృత్యులయై యున్నారు.

కూర్చునందలి కుర్చి గ్రామములో మహావరాత్రి సంతర్భమున ఇర్పజాతర జరుగును. జనసమృద్ధున మధికముగ నుండును కావున అంటువ్యాధులు పుట్టవచ్చును. కావున అంటువ్యాధులుండు ప్రదేశములను ఎవ్వరు ఈ ఉత్సవములకు కాగూడదనియు అట్లు వచ్చినవారు త్రిప్పి పంపివేయబడుదురని కూర్చు ఫిఫుకవిమనరుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

పూనాయు సమ్మేట్రాన్సుపోర్టు కోరునకు జేరిన సాన్జంటు మిల్లుగారు 2 వ తేది ఉదయం పూనాలో ఆత్మహత్య గావించుకొనిరి.

బొంబాయి: యునైటెడు మిల్లులలో రెండువేలమంది పనివారు జోనసు కోరుచు 2 వ తేది సమ్మేకట్టి. నై నా మిల్లులు స్టోకు మిల్లులపనివారి సమ్మే అంత మొందినది.

ఆంధ్రభక్తుడు, హరికథలు:—విశాఖపట్నం జిల్లా మాడుగులలో వేంచేసియున్న శ్రీ పార్థసాధిస్వామివారి ఆంతరంగ భక్తాగ్రేసరులగు శ్రీగోవిందదాస్ జీగారు యిచ్చెన్న పురి విచ్చేసి శ్రీహరికథలు నిజస్వరూపముగ భక్తిరస ముపొంగజేయుచు శ్రీహరికథా కాలక్షేపముల జరిగించుచున్నారు. ఇదివరకు జరిగిన కాలక్షేపములుగాక మరికొన్ని భరగనయి యున్నవి.

రాష్ట్ర గృహ పరిశ్రమ.

డాక్టరు ప్రభుల చంద్రశేఖర

సతీశ చంద్రదాస్ గుప్తాగారు 'రాష్ట్రమును గృహపరిశ్రమ' గా సూచించుటకు గూర్చి యిద్దరు మైన చిన్న ప్రస్తావన మొకదానిని రచించిరి. దానికి డాక్టరు ప్రభుల చంద్రశేఖర రాసిన ప్రాసంగికము వ్రాసిరి. దానిని తరువాతమున ఈ క్రింద ప్రచురించుచున్నాము.

దర్శనము

ప్రాచీనమయి, నాగరికమయి, యంతరీకులను జూడని శాంఖ్యిక, భౌతిక, మానసిక రుగ్మతలు వీడించుచున్నది. వంగదేశము లిట్టి నిత్యము జీవయాత్ర ప్రభువునాడు. ఎవరి కొన్ని జిల్లాలలో తప్ప మిగతా జిల్లాలలో పుట్టుకంటే మరణములే యధికముగ నున్నవి. వంగదేశములో సంవత్సరముకు 11 లక్షల మంది, ముఖ్యముగా చరిత్యములచేత నకాలమరణముల నందుచున్నారు. చరిత్యము మొక్కటే కాదు. ఈ బాధల కన్నటి వరిద్రవీ మూలము.

పూర్వాస్పత్త్యము.

జీవనాధారములకు పోరాటము వినవలసిన విషయముగా నున్నది. వంగదేశములో సగమున కధికముగ వంగదేశీయతలతో కలదు. కలకత్తా నగర మానియోఖండములో గొప్పదని మనము గర్వించుచున్నాముగాని యాగొప్పతనమునకు కారణ మెవ్వరైనదియో మరచుచున్నాము. వంగదేశపు భవములో 100 కి 90 వంతు వికాసములు, మారుమూల, భటియలు, పూర్వీకులు, అర్హియలు, ధిల్లీ వాలాలు మొదలైన వంగదేశీయతల చేతిలో నున్నది. కలకత్తా నిట్టియున్నది. దీనిని దెచ్చి వ్యాపారాచారములలో మనవంగదేశీయులు గుమాస్తాలుగా మారమున్నారు. వ్యవసాయము, వర్తకము, రోజుకూలీలు సహితము యితరప్రాంతములనుండియు వచ్చుచున్నాడు. వంగదేశ భవములో ప్రాముఖ్యతలో నుండి యుండిన కాఖలందుగాడ నిప్పుడు తగ్గి పోవుచున్నది. ఈ దావారణము తీసికొండము. చీనావారు బెంటింగువీధిలో చెప్పుల వ్యాపారము నాకమించుటకు చాలక కలపవ్యాపారముగా గూడ ప్రవేశించివారు. నేను 12 సంవత్సరములనుండి యుపవ్యాపకులు, కరపరములు, పులికలలో వ్యాపకులములమున వంగదేశమును మేల్కొలుపుటలెని పోషణయ్యెములు వ్యర్థములయ్యెను. నల్ల మందునిపాలో నున్నవానివై దెబ్బలతి నియిన్నయు నిర్ధకములయెను. వంగదేశమున జీవమున్న నూచనలే కానినంపలేదు ఆహారము న్యను గూర్చి యిది వరక నేక పర్యా యములు చర్చించియున్నాను. ఇప్పుడు వస్త్రముల గూర్చి వ్రాయుచున్నాను. 1930 సంవత్సరముల కంటే వంగదేశమునకు వస్త్రములు దిగుమతి కాలేదు. ఆషాఢ ప్రజలు దిగుమతియి యుండిపోలేదు. తాట్లు వాడము ప్రతిగ్నహించుచు వినబడుచుండెడిది. ఇంట్లో నూలు తయారయ్యెడిది. డాక్టర్, చంద్రనగరము, కాంతిపురములలో కలకొలిది చేతిమగ్గముల పరిశ్రమలుండెడివి. ఈ మొలవావ్యాపారములు వంగదేశమునకు బట్టల నిపుటయే గాక కొట్టికొలిది విలువగల సరకు నెగుమతి చేయుచుండెడిది. చవుకయినను త్వరగా చినిగిపోవు విదేశీవస్త్రముల కనబడగనే సర్వాహితులయ్యి గుమతి యయిన బట్టలను కొన నారంభించిరి తత్ఫలితము నేడనుభవించుచున్నాము. ఇతరదేశములకు సంవత్సరమునకు 40 కోట్లరూపాయలు లకువైగా చెల్లించుచున్నాము.

రోజు కణాసంపాదన

ఈ నలుబదికోట్ల రూపాయల నెట్లు నష్టపడుచున్నామో వివరింతము. వంగదేశీయులు మిక్కిలి ప్రేమించు సన్ననివస్త్రములు, నిడివి పోగులగుల వ్రతించి మాంజెస్టరులో తనూ రగుచున్నవి. ఈ వస్త్రముఖ్యముగా నమెరికానుండి వచ్చును. మాంజెస్టరు యంత్రకాలలో నీవ్రత్తితో సన్ననిదాము వడకి బట్టలునేసి వంగదేశమునకు పంపుదురు. ఒక పోడినుండి యొక పోడికి సరకులు పంపుట, దిగుమతులు, తిరిగి ఎగుమతులు వీనికి మోతకాలి చాల యగును. ఇంతేగాక వ్యాపారులు జరుగుటకు మధ్య మొత్తపు వ్యాపారులు, జట్టా వ్యాపారులు, చిల్లగవ్యాపారులు ననేకు లందురు. ఇంకొకవిధముగ పరికింతము. భారతీయు డొక్కొక్కడు దామాషాను రోజుకొక్కయజ్ఞా సంపాదించును. ఆంగ్లేయుడుగాని యమెరికావాడుగాని రోజుకు రు 2-5-0 లు సంపాదించును. అనగా రోజుకు ఒక అజ్ఞా సంపాదించు భారతీయుడు తనబట్టలను వడికి నేయుట

కు బ్రతికేడువస్త్రముల రోజుకు రు 2-5-0 సంపాదించు వ్రతీకు పనివాండ్ర నుపయోగించుచున్నా రున్నాడు (కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట భారతీయుడు తనబట్టలను తానే నేసికొనుచుండువాడుగా!) దీనికంతకు దిగుమతి ఖర్చులు, పెట్టుబడిదారుల లాభములు మొదలైన వన్ని చేర్చులసి యుండును.

రాష్ట్రమే శరణ్యము.

రాష్ట్రములు నెలకొల్పినతోడనే బట్టలు నేయుటకు చేతి మగ్గములుగూడ బయలుదేరును. ఆషాఢు 40 కోట్లరూపాయలును మనరాష్ట్రములో నేయుండి మృత్యుమున్న మనమున్న చునబీదలను కొంతరక్షింపజాలును మనము 40 కోట్లు నష్టపడుచున్నా మనునప్పుడు సామ్యంతయు మాంజెస్టరుకే పోవుచున్నదనుటలేదు. వంగదేశము దాటిపోవు భవమంతయు దీనిలో నిమిచ్చితిని. వంగదేశమునకు కావలసిన బట్టలను తయారు కావలెను. బొంబాయి, ఆహమ్మదాబాదులనుండిగూడ తెప్పించుకొనగూడదు. 1905 లో భారతదేశములో 197 వస్త్రములములముత్ర ముండెడిది. 1916 లో నివి 266 కు వృద్ధియయ్యెను. దీనికి కారణము వంగదేశ స్వదేశీయోద్యమమని నానమ్మకము. ఈయంత్రము లన్నియు బొంబాయి ఆహమ్మదాబాదు నాగపూరులలోనే యున్నవి. విదేశీవస్త్రమును ధరింపచుని వంగదేశీయులు ప్రమాణములు చేయగనే బొంబాయి ఆహమ్మదాబాదులలోని ధనికులు యంత్రముల నభివృద్ధిచేసి తమలాభములను ద్విగుణించిరి. అనగా వారు వంగదేశీయుల దేశభక్తికి వైరద్రవ్యము చేయుచున్నారనుట. నేను వంగదేశీయుడనుగాన వర్తకమువలన వంగదేశము నకు వరిద్రవ్యము రావూడదని కోరుచును.

సోమరుల విముక్తి

వంగదేశదర్శనమును పోషించుటకు రాష్ట్రము నెలకొల్పవలెనన్న విశ్వప్రయత్నములు చేయవలసి యున్నది. ఇందులో కర్తవ్యము ముఖ్యముగ మనస్త్రీలనే నున్నది. పురుషులు వారికి సహాయముచేయవలెను. సోమరులకు విముక్తికలుగునట తాట్లు నెలకొల్పటలోని ముఖ్యవాదము. మనజనంఖ్యలో 100 కి 93 మంది గ్రామములలో నివసింతురు. ఈ గ్రామములు మధ్యాహ్నము నిద్రపోవుటయందును, రాచకార్యములు చేపట్టకొనుటయందును, చీట్లు చరంగములను ఆడుటయందును, కాలము వృథాచేయుచున్నారు. ఒకరంగులన్నా వంట జిల్లాలలోనూ ద్వులు, రోతలంపెప్ప నేరుకార్యములేదుగాన సంకల్పముకుమాదు మానములుమాత్రమేమియిండును. మిగిలిన 9 మానములు ను వారు సోమరులుగ నుండురు. ఇట్లు తప్పక వచ్చిన సోమరితనముకు ఫలితముగ భయంకరమయిన కలవులు సంభవించుచునే యున్నవి. రాష్ట్రమేయంపయోగమున్నయెడల కొక్కసంకల్పము పంటనెడిపోవుటతో కడుపు బ్రద్రలయి చనిపోవలసిన యవసరముండదు. రాష్ట్రము మూలమున నాకలి తొలగించుకొనుచుండవచ్చును. నూలువడకుట నెలకొల్పవలెననియెడల వంగదేశీయకున్ను లెవరును రోజుకు ఆషాఢము 2 ంటల కాలము వడకుదునని ప్రమాణము చేయవలెను. అలవాటువడిన వెనుక మన ప్రతియు టియందును పూర్వమునలే గాళ్ళముగ నుండును. నూలువడకుట నెలకొల్పటయే మనతార్కర్యము. కావున దేశసేవకై ధనికులు దర్శియులు గూడ కొంచెము కష్టమున కొన్ని నూలువడకుట ప్రారంభింపవలెను. పిన్నుల నెద్దలు, స్త్రీలు, పురుషులు, ఎల్లరును వంగదేశమున రాష్ట్రముల నభివృద్ధిచేయుటకు శ్రమచేయవలెను.

ముతక బట్టలు

ఇంకొక సంగతి. రాష్ట్రము నభివృద్ధిచేయుటయందు విజయ మందవలెనని మనము ముతకవస్త్రములతో తృప్తిపడవలెను. ఒక నియమిత కాలములో సన్నని నూలుకంటే ముతక నూలుకొనవ తీయవచ్చును. కావున మనమందఱము ఖాదివస్త్రములను ధరింపవలెను. విదేశీవస్త్రముల సుపయోగించుటలో వంగదేశము చుహాపాతకము చేసినది. ధనికులు దర్శియులుగూడ సన్ననివస్త్రముల ధరించుచున్నారు. పంజాబు బీహారు మధ్యపగ గజాలలో కొందరు కాత్తు కొండలైనను నూలువడకి ముతక వస్త్రముల ధరించుచున్నారు. కాని బంగాళములో మనకు కావలసిన బట్టలన్నియు నితరప్రాంతములనుండి రావలసినదే.

స్త్రీలవిధి

సాస్త్రీ లియ్యద్యమములో బాగుగ దిగినగాని మనము జయమునకుండును. ఈ దురంతమువలన మననా రెంతవ్యయము కు లోపించునన్నో చూడుడు. చెంకలు మొదలైన నాగరిక వస్త్రములను సనస్త్రీలు ధరించుచున్నారు. సనస్త్రీలు ముతక

వస్త్రములను ధరించుటవలన నీనాజాకువస్త్రములు తేరుండ పనిగ డ చు ను. మన స్త్రీలు నాజాకు వస్త్రము తిరగరింపచు ని ప్రమాణము చేయవలసినదని నేను కోరుచున్నాను. తాము ముతకవస్త్రములు ధరించుటేగాక యితరులనుగూడ ప్రోత్సహింపవలెను. పూర్వము రాజభాత్రస్త్రీలు, యాద్యమునుండి పారిపోయివచ్చిన భర్తల సమమానించిన రీతిని మనస్త్రీలు తమభర్తల నాజాకువస్త్రముల ధరించుపక్షమున నసన్యాసముగొనవలెను.

ద్యేషము లేదు

ఖాదీధరించు ప్రమాణములో ద్యేష మెంతమాత్రము లేదు. మనము బండించుపంటలను మనము వాచుకొని యుపయోగించు తెట్టి జన్మస్వస్యమో, అట్లే మనదేశమున పండిన వ్రత్తిని నూలు వడ కట్ట టు నే సి మనము ధరించుట మనహక్కుయి యున్నది. ఈవస్త్రముల విషయమున నిర్ణయము చేయుట మహాపాతకమని దేశమందు భక్తికల వారికి తప్పక తోచును.

ఈ పుస్తకము వ్రాసిన శ్రీమాన్ సతీశ చంద్రదాస్ గుప్తాగారు బెంగాలు కెమికల్స్ లో ముఖ్యప్రచారకులు. ఇప్పటికాల పుయ్యంతులయొక్క యుపయోగ మాయనకు బాగుగ తెలియును. రాష్ట్రము సుపయోగించుట మంచిదా యను సంశయనాకే కొంత కాలము సందేహకరముగ నుండినది. శత్రుద్రుములు బహు ఉన్న స్థితికి వచ్చి యుండగా చేతిరాట ముపయోగించు నవ్వలమారిపనియగు నేమానని కొంత కాలము భయపడితిని. కాని విషయములు, సంఖ్యములు, చూడగా నాకు తృప్తియయింది. వంగదేశములోనున్న 43 కోట్లప్రజలను నూలువడకి, ఆనూలుతో నేసిబట్టలను ధరించుటకు పూననివో మనవస్త్రములకై వేరుప్రాంతములకు పోనక్కరలేదని నేను దృఢముగ నమ్ముచున్నాను. ఈ పుస్తకము నెల్లరును చదువుదుగాక. — (అమృతిబహు.)

ఫిజీ అనుభవములు:—ఫిజీ సిలోనునందు ప్రఖ్యాతి చెందిన డాక్టరు మనిలాలుగాక మపుటుగోడునందు మహాజనసభ హాలులో శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఫిజీలో నా అనుభవము అను విషయమై ఉపన్యాసించెదరు. శ్రీమాన్ యన్. శ్రీనివాసయ్యంగా తద్యక్షత వహించెదరు.

శ్రీ వింకటాచల పండితుల యుద్వేదీయ సహావదముగు

కొముమువార కనూ మాత్రలవలె

సర్వోద్ధయముకావలెనని ఆశ్చర్యముతో నేరొందినది భారతముగా చెప్పుచున్నామి. అత్యంతరమైన యేకమత ప్రకటన గావుక అప్పుడు పుట్టిన ఈమత మెందలొని మృదులతతో ప్రచురింపబడును. ఈ మృదులత కి మిగిలి క తు శాంఖ్యాలములో గాని లేక పట్టి పోజి గాని క్రతీదివము ఉపయోగించుచు ఉత్తీక ర్తానునను బిర్రెయ ములబడనను చితి యైనను స్వగతా మరేయోజ్యరము కీషము వారిమ దగ్గ, దగ్గికినా నరముల కొన్ని బల

12 నీసాలు	2.50
25 నీసాలు	2.50

మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శీతారామవైద్యశాల (301-594) మైసూరు

కంటి విశానము... కంటిలో నైసూడు.

వృత్తాంతలేఖలు

చిలుమూరు - కౌనాలి తాలూకా.

(ఒక విశేషము)

జనవరి 1:—ఈ గ్రామ ప్రజలు కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి కిస్తులు చెల్లింపనందున జనవరి నెల 20, 21 వ తారీఖులందు అమ్మిరాజు వెంటి రామలింగ దుగ్గా ప్రసాదరావు గారిని 6 పశువులను, వెద్దిబట్ట లక్ష్మీనారాయణగారిని 2 పశువులను, భూమిపూడి నెదకంక గ్రామయ్యగారిని 3 పశువులను, గ్రామమునకు భూమిపూడి గ్రామయ్యగారు జప్తు చేసిరి. జప్తు చేసిన నాటి నుండి నష్టకష్టములకు సహించి కిస్తు చెల్లింపలేదు అనువాత 28 వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు గ్రామమునకు గారు 12 వంద రిజర్వు పోలీసులు కొల్లూరు పోలీసు సబ్ డివిజన్ గార్లతో విచ్చేసిరి. ప్రజల ఎంతమాత్రము జంకక ధీరవీరులై యుండిరి. ఈ సంగతి తెలిస్తే చుట్టుప్రక్కల గ్రామవాసులు కాంతిపైసి కులు అనేకులు వచ్చిరి. ఎరుకలు ఏనాడులను గొడ్డను నేలం వేసినదియు, మారు పాదవలసినదియు మునగుగారు బ్రతి మారిరి-కాని వీరిమాట పోలీసులకి-

ఇప్పటికి వారుగ రోజులనుండి గ్రామ మునగుగారి పశువుల పాక నూరి జల్లు పోలీసులు నడిగి డి. పాపామిద మిల్లలబాధచే కాలము గడుపుచున్నారు. వారికి కొనకొనుటకు విషయమునైతే యీ గ్రామమున దొరకకును మరకకుండులు నెత్తినవేసికొని కొల్లూరుకు వెళ్లిరి. మునగుగారు ధీరులయ్య గ్రామములకు బోయి పోతులను "నామర్యాద" నిలుపవలసినదని బ్రతిమాలు చున్నారు. కాని యంతకంత ఒక్కడమ్మిడి అయినను వనూతకాతను. రాజీ నామాతిచ్చిన అనంతకం గ్రామపాలకుల స్థానే చిలుమూరు కలెక్షనగారు కలెక్షనుగాను, యీతూరు గ్రామమునకుగారు అనంతకం గ్రామమునకుగాను నియమించబడిరి. ఇంతకంత ఒక్క ఆశీరవయిన అనంతకం అడుగుపెట్టలేదు.

వరగాని

నవంబరు 3:—మా గ్రామమునకు రిజర్వుపోలీసువారు 28 వ తారీఖునవచ్చి చింతలతోపులో విడిసిరి. మరురోజు ఉదయము పోలీసువారు యూనిఫాండులతోడనే పోలీసుల మీద బయలుదేరిరి. యజమానులు లేరుండనూచి పోలీసులతో వంకాయలు మిఠెకాయలు కొనికొనివెళ్లిరి. ప్రతిదినమును ఇది యేమాదిరిగా చేయుచున్నారు. 28 వ తేదీన కలెక్షరుగారు దివ్యూటీ కలెక్షరుగారు దివ్యూటీ తహశీల్దారుగారు రిజర్వు పోలీసులు గ్రామములోనికి వచ్చి కనపర్తి సబ్ డివిజన్ అనుకమ్మ అసామి ఇంటికి వచ్చుచువెళ్లి యజమాని ఇంటిలోలేడు. ఆడ వాల్లకు బయటికి వెళ్లిరి అధికారులు పంపించుండిరి. రిజర్వు పోలీసులు మాత్రము ఇంటి లోనికి వెళ్లిరి. లోపల వారు చేసినగల యంతయని చెప్పుట కలవి గారు. చిల్ల ఆక్రమణకర్తలకు త్రాగి, మిగిలినవి క్రిందపార పోసిరి. వెన్న కాపలినంతకు మించి, తక్కినది గోడలకు పూసిరి. చదురోజు ఉదయం 5 గంటలకు 4 గురు రిజర్వుపోలీసులు గ్రామములోనికివచ్చి ఒకకుమ్మరియింటికి వెళ్లిరి. కుమ్మరి గృహమునకు లేడు. వారు ఆవరణములోనికి వెళ్లి యువకుడు 0.12-0 ఖాదుచేయు నాలుగు కుండలు తీసికొనిరి. నేనును కొంతమంది స్నేహితులను అంతటి వెళ్లి వారితో, యజమానిని అడుగనిదే కుండలుతీసికొని వెళ్లుట దొంగతనమగునని చెప్పితిమి. వారు మామాటలు నెడవేసివెళ్లి కుండలు తీసికొనివెళ్లిపోయిరి. వీరి చేరాలకు సరూపముగా నొక్క మొక్కజొన్న చేను గలదు. మొక్కజొన్న సాయము నేనును, మరికొందరు స్నేహితులును, నందిపాడునుండిగొన్నుచుంటిమి. ముగ్గురు పోలీసులు జొన్న చేని లో ప్రవేశించి కండలు వింగుచుండిరి. ఆసామి, కేకలుపెట్టు చుండినను- అత్యంత బలవంత కండలు నింపుకొని పరు గెత్తికొనిపోయి దేవాలలో దూరిరి. ఈగోజు ఉదయం గొర్రెల మంద యొకటి తోపులో మేయుచుండగా పోలీసులువచ్చి గొర్రెల కడకు అవలించి, ఒకపోతులను తోలుకొనిపోయి దేవాలకడకు వెళ్లిరి. అంతట గొర్రెల కాపరి గోలపెట్టుచువచ్చి నాతో చెప్పెను. నేను దేవాలకడకు వెళ్లి, "పోతులను కట్టి వైచుట అక్రమము"ని పోలీసులతో చెప్పితిని. అంతట ఒక పోలీసు, "మోడే రాల దగ్గరకు రాగూడద"ని నన్నుగూర్చుగా నెట్టెను. తిరిగి ఆమాటయే చెప్పితిని. తాము నాలుగురూపాయలకు కొంటిమని ఒకపోతులనుచెప్పెను. తనకు

వైకమియ్యలేదని గొర్రెలకాపరి మొత్తంకొనెను. మేము పోతులను విడుచుట తేదీని పోలీసులు ఖండితముగా చెప్పిరి. అంతట నేను పోతును ఇన్స్పెక్టరుగారితో చెప్పటకు వెలిసిరి. కొంత తడవునకు పోతులను విడిచివచ్చిరి. పోతును విడిచుచుగములు చేయుచున్నను, అధికారులు పోతులనుచున్నారు. ప్రజలలో దౌర్జన్యము మొలకయెత్తుట కిట్లుపేషించుచున్నారని తోచుచున్నది. వివరము ప్రజలు కాంతముగనే యున్నారు. పోతులను చెన్ని దుండకములు చేసినను, ఈభిక్ష్వాప్రజలు కాంతమునవిడి దౌర్జన్యమునకు దిగగని నాకు గట్టివమ్మకము గలదు.

మునగపాటి సందేహరావు.

టిటాగడలో కూలలపై గుండెవర్షము
ఇద్దరిచావు. 45 గురకు తుపాకిగాయములు
ఆంధ్రులు 6 గురు బలమైనదెబ్బలు పాలగుట

జనవరి నెల 26 తేదీ లక్ష్మీవారమునాడు సుమారు 10 గంటల సమయమున నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డుప్రక్కను ఒక పేడ వై స్నేహితులకు ఉత్తరములను వ్రాసికొనుచుంటిని. ఒక ఆంధ్రుడు త్వరగా నాకడకు వచ్చి బాబూ, గోలీలు ఎగురుతున్నవి. చాలానుండి దెబ్బలు తగిలినవి. మనుష్యులు చచ్చిపోయినట్లు న్నది. అని వెద్దపెట్టిన భయముతో కేకవేసి చెప్పాడు. నేను వెంటనే పేడదిగి బయట రోడ్డుమీదకు వచ్చి నాను. జూలు చాలా గుంపులు గుంపులుగా సరుగులిడుచుండిరి. ఇచ్చట కాంగ్రెసు అసిస్టెంట్ సెక్రటరీ కాశీచరణ్ కుమార్ గారింటికి వెళ్లితిని. వారిల్లు సమీపములో నుండెను. ఆయన ఇంటికడలేడు. ఎచ్చట ఉన్నాడని అడిగితిని. స్టాండ్డుబ్యాటు మిల్లు నేలవద్ద గొప్పఅల్లకి జరుగుచున్నదనియు, అక్కడకు వెళ్లి యున్నారనియు చెప్పినారు. ఇంతలో ఒకకేసుమును కాంగ్రెసు వాలంటీర్లు మోసికొని వచ్చుచుండిరి. అశవము వెనుకను 3 గురు దోలు (ఆయ ఒక్కరు పోలీసునూపరింపెండెం అని తెలిసి నది) న్ను 6 గురు సిక్కు మిలిటరీవారున్న ఆయుధపానాలై వచ్చుచుండిరి. జూలు శాలా క్రిక్కిరిసియుండిరి. అశవము నా సమీపమునకు వచ్చుచుండినది. నేను దోలకడకు వెళ్లి నాను. ఆయ్య ఏకాదశముచేత తుపాకులు కాల్యరసి వచ్చినదని అడిగి నాను. అల్లరిముకను చెదరగొట్టుటకు కాల్యరసినని చెప్పి నారు. గుంపుగా కూడియుండుట మంచిది కాదనియు ఎక్కడి వారచ్చటకు వెళ్లిపోవలసినదనియు నేను ప్రజలకు పాచ్చరించి తిని. వారల్లే పోయిరి; గుర్రపుబండ్లు గాయములు తగిలినవారి విషయమై ఏర్పాటుచేయబడినవి; వారిసందర్శిని సమీపమున్న భోలానాథ్ బోస్ డిస్పెంసరీకి చేర్చిరి. లెక్కకు 45 రు దెబ్బలు తగిలి బాధనొందువారు ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోబడిరి; నేనున్న కాశీచరణ కుమార్ గారు న్ను కలిసి ఆస్పత్రికి వెళ్లితిమి. కన్నుల యందు దెబ్బ తగిలిన ఒక హిందూస్థానీ కూలివాడు ఆస్పత్రిలో చనిపోయినాడు. దెబ్బలు తగిలిన వారితో ఆరుగురు ఆంధ్రులున్నారు. వారందరును గంజాముజిల్లావారు, వాకివిహము ఈక్రింద వ్రాయుచున్నాను.

1 అప్పలశ్యామి గంజాంజిల్లా- ఒక గుండుదెబ్బ ఎడమ తొడమీద 2 నూగ్యనారాయణ గంజాంజిల్లా-కుడిచేతిమీద ఒకగుండుదెబ్బ 3 అప్పన్న గంజాంజిల్లా-రెండు గుండుదెబ్బలు కుడితొడమీద ఎడమతొడమీద ఒకగుండుదెబ్బ కొమ్ముమీద ఒకగుండుదెబ్బ 4 రామన్న గంజాంజిల్లా- ఎడమచేయి అర చేతిలో ఒకదెబ్బ గుండు ఇవతలనుండి అవతలకు దూరపోయినది. 5. అప్పన్న మార్గన్నగారు గంజాం-2 గుండు దెబ్బలు కుడిచక్కమీద. 6 అప్పన్న వెంకన్నగారు గంజాం- రొమ్ముమీద కుడిచక్కను గుండుదెబ్బ గుండురాతేడు. ఇప్పటికి అందఱును ప్రాణభయము లేదు. ఇప్పటికి కాంగ్రెసువారి 44 రూపాయలు ఖర్చు అయినవి. ప్రతిదినము ప్రాణశాల సాయంకాలముల యందు నేను ఆస్పత్రికి పోయి చూచుచున్నాను. కలహకారణము ముఖ్యమైనది కాదు; స్టాండ్డు మిల్లు లో పుండే కూపర్ అనేదొర స్పిన్నింగు డిపార్టుమెంటులో అధికారి. ఆయన చాలా మంచివాడు. కూలియందభిమానము గల వాడు. కూలిలందరకును ఇష్టుడు, ఆయనను మిల్లు మేనేజరు, అండర్సనువొర డిన్ మిన్ చేసినాడు. స్పిన్నింగు డిపార్టుమెంటు లోని కూలిలు కూపరు గారిని డిన్ మిన్ చేయుట తమ కష్టము లేదనియు, ఆయనను డిన్ మిన్ చేసినయెడల పనిచేయుమనియు, సమ్మెకట్టేరమనియు, మేనేజరు అండర్సన్ గారితో చెప్పినారు. మేనేజరు వీరి మాటలను పాటించలేదు. అంతట అసంతృప్తులై కూలివారు మిల్లుమీదికి వెళ్లిపోవుటకు నిశ్చయించుకొని అందరును గుంపుగా బయలుదేరిరి; బారకు పురంనుండి మిలిటరీ సిపాయిలు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటు మొదలైన వారు టెలిఫోను సంబంధముచేత తెలిసికొని వచ్చినారు. బారకు

పురం ఇచ్చటకు 2 మైళ్ళదూరముండదు. ఇక్కడ గవర్న మెంటు మిలిటరీ యుండును. వారు మిల్లు ఆవరణలో చేరిన వెంటనే కూలిలు "మహాత్మా గాంధీజీ జై" "అల్లాహ్ అక్బరు" అని కేకలువేసిరి. ఒక మరఫరంగి తెచ్చి కేటుకడ వుంచబడెను. మిల్లు లో కూలిలు ఇంకను బయటకు వాలేను. ఇంతలో తుపాకులు (పేల్చబడినవి. గుండెనర్లము కురిసినది. అమాయకులగు 10, 7 సంక త్వముల ఈడుగల పిల్లలకుకూడా దెబ్బలు తగిలినవి. త్రోవ పోవువారికికూడా దెబ్బలు తగిలినవి. ఇవి సంగతి. ఈకారణము చేత 27 తేదీ శుక్రవారమునాడు వసంతి దేవిగారి యాజమాన్య ఈక్రింద భుగసుభ ఆపివేయబడినది. శుక్రవారమునాడుదయ మునక కలకత్తా యావత్తు యీ ఘోర వార్త వ్యాపించినది. శుక్రవారమునాడు కలకత్తానుండి దీనానందస్వామిగారు, అప్పు తలవారు ప్రతిక రిపోర్టరు (ఫ్రెన్సిస్ బాబు (ప్రీదరు) టిటాగడ వచ్చి సంగతులను విశదముగా తెలిసికొని వెళ్ళినారు. 29 వ తేదీ ఆదివారమునాడు గొప్ప సభ జరిగినది. అచ్చటికి స్టాండ్డుమిల్లు కూలీ లందరును వచ్చియుండిరి. దీనా నందస్వామిగారు కలకత్తానుండివచ్చి మిల్లుకూలిలు చేయవలసిన విధులను బాగుగా బోధించి, కూలీలసంఘము నొక దానిని వెంటనే యేర్పాటుచేయుట అవసరమని కోరిరి తరువాత నేను హిందూ ముసల్మానుల వికమత్వమునుగురించియును, చనిపోయినవారి కుటుంబపోషణకు చేయలేగు యేర్పాటులనుగుర్చియు, కూలీలు ఆంగ్లేయవర్తకులచేత నీచముగా చూడబడుటకు గల కారణమును గూర్చియు విపులముగా చెప్పితిని. సంభాషణయంతయను హిందీ భాషయందే జరిగినది. ఇచ్చట 25 కేటకుమైగా ఆంధ్రులుగలరని వినికిడరకే విన్నవించి యున్నాను. వీరందరును ఆస్వతంత్రమైన జీవనముచేయుచు మిల్లుయజమానుల తావులకును, గుండుదెబ్బల కన్న విశేషకరమగు మాఘంక కార్యములకును పాలగు చున్నారు. వీరిగతి మీరాలలోవించరా? ఆంధ్రదేశము ఉత్కృష్టమగు కార్యమందు మునిగి యున్నదని నాకు తెలియును అయినను ఇద్దరు ప్రచా కులు/విడువక యచ్చటనుండుట అవస్య మున్నది. అని తెలుపుటకన్న నేను విశేషించి తెలుప లేదు. కొనలేదు. (ఒక విశేషము)

తప్పిపోవుట

300 రూపాయలు బహుమానము.

సబ్ సెను శ్రీనివాసరావు 24 సంవత్సరము అవయస్సుగలవాడు. నల్లని చామనచాయ క్రాపు తల గలవాడు. రెండు చేతులయందును 3 టీకా లుండును. కొంచము పొడగి. సాధువుగ గనబడును. ఈయన ఎక్కడ యుండనది ఆయన జాడ తెలియ జేయువారికి రూపు 300 లు యినా మియ్యబడును. ఎస్. వెంకటరెడ్డు, జమ్మలవడుగు. (కడప జిల్లా)

నోటీసు (3419)

సావుకారుచేట, టంకశాలవీధి, నెం 402 రు గృహమునందు ఆంధ్రా ఆయుర్వేడ్ ఫర్మసి లిమి టెడ్ ప్రాంచిని ఏర్పాటుచేసి యున్నా మని ఇందు వలన సకల జనులకును తెలియపరచుచున్నాము.

అన్ని వ్యాధులకు కావలసిన ఆయుర్వేద ఔషధము లిచ్చట మిత ధరలకు దొరకును. శ్రేష్ఠతరమైన కస్తూరి, గోరోజనము, కుంకుమ పువ్వు, పచ్చకర్పూరము మున్నగునవి కూడ యిచ్చట దొరకును.

ఆంధ్రఆయుర్వేడ్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

హెడ్ ఆఫీసు నెం 19 హాస్కోగోడ్డు, మద్రాసు.

ముఖ్యగవనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు

(5) నేను రి సంవత్సరములనుండి విడుదలి తీయ వ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని కళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. బెనారస్ జిల్లా నుండి, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వారిద్వారా స్పెషల్ ఆస్ట్రోక్యూర్ అను డిప్లొమభము ను సేవించుటచేత నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధిలేక సౌఖ్య ముగా నున్నాను. బెంగురు 4-3-20 ఆర్. ఎన్. చెట్టి

విదేశవార్తలు

భారతసమస్య

సంస్థానముల నెక్కువ వేయవలెను

జనవరి 31:—సర్ ప్రెసిడెంట్ గారు గాథ తెలుసుకొని యందు ఇట్లు వ్రాయుచుండిరి.—భారతదేశమునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి నర్పించిన వాగ్దాములను తెరవేర్చుచున్న జేసను యమున ఆదేశమున బ్రిటిషువారి నెక్కువ ఇచ్చుచుండు తొల గించుకొనవలయునని వాగొక కార్య మొనర్పవలెను. ప్రభుత్వము వారు స్వదేశ సంస్థానముల సంఖ్యను, వైశాల్యమును నభివృద్ధి యొనర్పవలెను. ప్రస్తుతము రాజకీయోత్పత్తి నున్న స్వదేశసంస్థానముల వైశాల్యము నభివృద్ధి యొనర్పవలెను. ఇదివరకు పరిపాలకులుగ నున్నవారిని, బ్రిటిషువారి హక్కులను గాపాడునట్టి వారిగా జూచి తిరిగి సంహారవాదీకుల గానింపవలెను. ఈవిధానమునకు పీఠులేని దెంగాలు మొదలగు రాష్ట్రములలో ప్రజా ప్రతినిధులపరిపాలన నెలకొల్పవలెను.

పూర్వపు రాజవంశజుల తిరిగి నెలకొల్పినయెడల సంస్థానాధీశుల మైత్రీ నభివృద్ధి చేయుటకు తోడ్పడును.

సర్దారు యోగింద్ర సింగుగారు.

రూటురు విశేషమును పొందుచుండు సర్దారు యోగింద్ర సింగుగారిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా నీవిధముగ తమ జవాబు వ్రాయుచు తెలిపిరి.—వారు క్లిష్ట ప్రభువు భారతదేశమునందలి ప్రజాపరిస్థితులను బహిరంగ పరచెను. కాని ప్రభువుగారు, ఆ తీవ్ర స్థితికి కారణములను విచారించుచుండుటకు తెలిసికొనయత్నింపలేదు. ఈ పాశ్చాత్య సామ్రాజ్యము వారి విధానమునందు, భారతదేశమునకును మిగిలిన ప్రాచ్య దేశములకును వ్యత్యాసము తొలగిపోయెను. వారివిధానము భౌతిక సిద్ధాంతములవిధానము, దొరకీసకీ సమయమును సిద్ధాంతము విధానము ఆధారపడి యున్నదని ప్రాచ్యదేశములు నమ్ముచున్నారు. అందుచే నీ తిరుగుబాటు సంభవించెను. భారతదేశ హృదయము దృఢముగ నున్నది. భావివాగ్ధాతక యంతయు, ప్రస్తుతముకంటే సులభము లగు అంతర్జాతీయ సంబంధములపై యాధారపడి యున్నదని విజ్ఞానము దలచుచున్నాను. భారతాంగ శక్తిమైత్రీ ఇందులకు కలపవలెను. ప్రస్తుతము విశాలభావ యుక్తమగు రాజనీతి యవుననను. ఇట్టిమైత్రీ నభివృద్ధిచేయు రాజనీతి భారతాంగ రాజనీతియులందు అవసరము. భారత ప్రభుత్వమువారు భారతదేశపు ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, సాంఘిక, వ్యాపసాయికాభివృద్ధికిరమలగు విధానముల నేమియు నేర్పాటు చేయలేదు. పంచకారపరిశ్రమలగురించి ఏర్పాటు చేయబడిన సంఘ నివేదికపై నింకను ప్రభుత్వమువారు రెట్టిచర్యను చేసికొనలేదు. అనివేదికయందు దెలిపిన విధాన మవలంబించినయెడల భారతదేశ వ్యవసాయ మభివృద్ధి నొంగను. ప్రస్తుత బాతీయ ప్రభోధమును, దూరదృష్టిగల రాజకీయవేర్తలు అదనుగాకొని సాంఘికభాతి కాభివృద్ధిలకు ముహూర్తమొనరించెదరు. ప్రస్తుతము యువరాజుగారిపేర రాండుపేరులు సమావేశము చేర్చవలెను ప్రధానమైనవిషయము. అందువలన యువరాజుగారిని భారతదేశకాంతి వార్తావాహనగా గౌరవింతురు. ఈవిధముగా యువరాజుగారు భారతదేశ ప్రేమను సంపాదించుకొందురు.

సమాధానము కుదుర్చుటకు సామితులగు మోతీలాలు నెహ్రూ, బుఖారీగారు వాదనలు గాల్చు తమకత్తివలది ప్రయత్నింతురు.

ఓర్వయరుగారి యభిప్రాయములు

భారతదేశమునందలి ప్రజాపరిస్థితులను బహిరంగపరచుచు వారు క్లిష్ట ప్రభువుగారు వ్రాసినలేఖ ఆంగ్లదేశమున అధికార అసభికార భారతాంగ ప్రజలందర యందును గంచలము గల్గించెను.

ఒక విశేషమును సర్ మైకేలు ఓర్వయరుగారిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా వారిట్లు నుడిచిరి. వారు క్లిష్ట ప్రభువుగారు దెలిపిన యంతయును బలపరచుచు నాకు సమాచారము దెలిసెను. మహమ్మదీయ శ్రీలద్వారా రాజద్రోహమును వ్యాపింపజేయుచున్నాను. నేను లండనునకు దొక నుప్రసిద్ధ మహమ్మదీయ ప్రాధాన్యులతో గలసి మాటలాడితిని. ప్రభుత్వమువారు మసీదులు మూసివేయించెద రనియు మతకర్మల నాపివేసెద రనియు ఆంగ్లదేశ వాదులు దెలిపినట్లు తన ఇంటియందు శ్రీలు దగకు

తెలిసిన యాతడు నాతోడ ననెను. ప్రస్తుతమును హిందూ మహమ్మదీయసభ్యులు సమాజవిరుద్ధ మైనది. ఈ మైత్రీయొక్క కారణములను గురించి హిందువులు చాలచుండి అనుమానించుచున్నారు.

గతరెండువర్షములనుండియు ప్రభుత్వమువారు, విశాఖ పక్ష ఆంగ్లదేశ వాదులను సమాధానపరచలే నను విధానము నవలంబించుటచే నింత మునిగెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును యెడలొనిన కష్టములను బ్రిటిషుప్రజలు గమనించినట్లు నూచనలు గన్పట్టుచున్నవి. ఇకవైన ప్రభుత్వమువారు అవమానకరమగు ప్రస్తుతవిధానమును వదలి ఆంగ్లదేశవాసిజనులను అనగా గాంధీ గారిని, వారి పాక్షికులను పట్టుకలతో నెదిరించెద గని దలచుచున్నాను.

రాబోవు “ఫార్ట్ వెన్టీ” అను పత్రికయందు “గాంధీ యువరాజవర్తకులు” అనుశీర్షికపై వ్యాసమును వ్రాయుదురు.

జెనోవా సమావేశము

మిత్రమండలియందు విభేదములు

జనవరి 31:—జెనోవాసభ సమావేశమునలన గలుగు చిట్కలనుగురించి పరాసుప్రతిక రీతికమున విశేషముగ దెలుపుచున్నది. జెనోవా సమావేశమునందు గావించబడు కార్య విధానమును గురించి మిత్రమండలిలో నొకరికొకరికి సమాధానము కుదుర్లేదనియు అందుచే సభ ఈస్టరు రెరువాతివరకును నిలుపుదల చేయుటకు ననియు యెంచుచున్నాను.

అత్యవసరములగు విషయములు ప్రభుత్వమున చర్చింపబడవలె ననియు తరువాత యూరపు పున్నర్నిర్మాణము మొదలగు గొప్పవిషయములు చర్చింపబడవలె ననియు పరాసువారు గొంతుచున్నారు.

ఆంగ్ల పక్షము సంప్రతింపులందు పరస్పరభేదము జనించె ననియు లాయరు జార్జిగారు జనవరి ఒకటవతేదీన యొనర్చిన యాపవాదమునలన నీభేదము కాల త్యక్తంబు జనించె ననియు “జెనోవా” అను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆంగ్ల పరాసు మిత్రుల సమావేశము.

ఆంగ్లదేశము యొడలైక పాండునందు త్వరలో జరుగ నున్న విశేషాంగమిత్రుల సమావేశమున పుచ్చింపబడును. సమీప ప్రాచ్యదేశ సమస్యగూడ సభకు చర్చింపబడును.

ఈ సమావేశమును కొలదికాలమునకు నిలపవలె ననియు నింతలో పరాసువారి మిమోరాండమును పరిశీలించవలె ననియు కర్జున ప్రభువుగారు గోరిరి. ఆ మిమోరాండమునందు పరాసు వారు, సమీప ప్రాచ్యదేశమునందుల పారవలంబించెడు విధానమునందు దెలుపబడెను. ఇట్టి విశేషాంగమువారు గూడ నిందుల కంగీకరించిరి.

ఈస్టరు పరిస్థితులు.

సరకు పాసాగారి మరతులు.

కెయిరో జనవరి 31:—సరకు పాసాగారిని చంపుటకు గావించబడిన కుట్రనందర్భమున 21 మంది అరెస్టు చేయబడిరి.

సరకు పాసాగారు తాము ప్రధానమంత్రిగ నుండుటకు ఈక్రింది మరతులను దెలిపిరి దెలియుచున్నది. విదేశాంగ మంత్రియను అంగీకరింపకపోవుట ప్రమాత్రతనిధుల కాననభ వ్యాధికాఖ ఆర్థికకాఖలందు దప్ప సలహా అధికారుల నంగీకరింపకపోవుట వెంటనే విదేశయోద్యోగియల స్థానమున ఈజిప్టు యల నియోగించుట, నైతిక కానమును తొలగించుట, పాదాన ప్రాతినిధులకు పూచీ ఇచ్చుట మొదలగు విషయములందు తాముబాధనగమును క్రొత్తపార్లమెంటువారు తన్నుకొనుట మొదలగునవి.

అల్లెప్ప ప్రభువు

అల్లెప్ప ప్రభువుగారు జనవరి 2 వ తేదీన లండనునకు ప్రయాణమగుచు సర్ గిల్బర్ట్ కెయిటును పెల్లెను ఎదురుగాల్చు వారివెంట బహులుచేరుదురు.

హంటాంగు సమస్య

హంటాంగును వైవా కిచ్చినేయు విషయములందన్నిటి యందును వైవా జపానులను సమాధానము కుదిరెను. ఇక సంఖ్యలేములు మాత్రము వ్రాయవలెనను, టింగ్ గోటోను తమ కిచ్చినందులకుగాను వైవావారు కొంత ధనమును తిరిగి జపాను వారి కిచ్చురు.

వేల్పుయువరాజుగారు

ఇండియా, ఫిబ్రవరి 2:—వేల్పుయువరాజుగారు ఇండియావార్తలలో నిట్లుపేర్కొనిచిరి:

“తొల్లి మాజనకుడు మధ్యభారతదేశమును జూచివెళ్ళుటకు వచ్చియుండిరి. వారివత నేనును మిత్రావృత్తియల కేరెంచిరి. మధ్యదేశపు స్వదేశసంస్థానాధిపతులు అత్యుత్సాహముతో వృద్ధమృత్యురక్షముగ నాకు స్వాగత మొనరింతురు నేను వారికి కృతజ్ఞుడను. విరోధాచూసంగ్రామముగా నిచ్చుట సమావేశమైన సంస్థానాధిపతులందరు పాల్గొని, చక్రవర్తి యందు వారికిల రాజభక్తిని, సామ్రాజ్యచందు వారికిగల గాఢాభిమానమును చూపిరి బాధిసార్వభౌముడు మిత్రావృత్తిని గమనించి స్తుతించెను.

ఒకతాతబ్దము క్రింకిట భారతభూమిలో నిభాగమునందలెట పకస్పరవిరోధములు ప్రబలుచుండెను. ప్రజలు ఒకరినొకరు సంహరించుకొనుచుండిరి. ఇష్టాదీర్షుల వికలత్యము, మైత్రీ ప్రబలమయ్యెనుటకు నేటిసమావేశము నిదర్శనము. మిత్రదేశ సంస్థానములకును, ఆంగ్లప్రభుత్వమునకును అన్యోన్యమైత్రీ, పరస్పరసంబంధకాంక్షలుల ఫలితముగ నిట్టి సంపూర్ణ కాంతి స్థాపించబడినది. మిత్రాభ్యుదయ నల్లగాక. మిత్రసహకార మభివృద్ధియగుగాక! నేను త్వరగావై పోవలెను గాన మిమ్ములందరిని ప్రత్యేకముగ నందర్భించుట నాకీర్ష్యపడదు. పూర్వాచారములందు నాకెక్కువమైతి గలదు. మధ్యదేశమందలి సంస్థానాధిపతులతో నెక్కువమందిని సంధించుటకు నేను సంతోషించుచున్నాను.”

అచ్చటదర్బారులో యువరాజుగారిని ఉచిత రీతి నిర్వాస నిండుటకు సమావేశమైన జమీందారులు, సంస్థానాధిపతులందరు కొలది కాలము యువరాజుగారిలో ముచ్చటించుచు, కాలము గడపిరి.

కొచ్చిక మహారాజుగారు సిబ్బందితో ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీ కాపేర్వయనుండి తిరునల్వేలి చేరిరి. మహారాజుగారికి కళాకాలవిశ్వాసము స్వాగత మొస గిరి. మహారాజుగారికి విశ్వాసములు స్వాగత మొసంగిరి. వీరు ఆదివం మధ్యాహ్నమే క్విలాసుకు వెళ్ళిరి.

హంటాంగు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వమునందలి అన్ని కాఖల అధికారులకు ఈక్రింది ప్రకటనము పంపిరి.

ప్రభుత్వపు అధికపరిస్థితులు తృప్తికరములేవు. పన్ను లధికము తీయుట కాని ఉద్యోగముల సంఖ్య తగ్గించుటకాని అనవరతులనున్నది. కావున సంవత్సరాంతమున కొంతనిలువ యుండగలదులకై వ్యయము తగ్గించుటకు అందరు ప్రయత్నిం చవలెను. చిల్లరఖర్చులు ప్రయాణపు ఖర్చులు అధికారులు తగ్గించుకొవలెను. చీపులు తీసికొనుట కూడ తగ్గించుట యుక్తము.

ఇంగ్లాండునుండి మెయిలు స్టీమరు కుక్ వారసునాడు బొంబాయి చేరుచున్నది. ఇట్లుకాక ఇంగ్లాండునకు పోవుస్టీమరు కుక్ వారసు బహులువేవలయు ననియు తిరుగు వచ్చు స్టీమరు కనివారిను బొంబాయిచేరుట యుక్తమని ఇండియాప్రభుత్వము వారు సలహా ఇచ్చిరి ఈసలహాను బొంబాయి వర్తకసంఘము వారు ఆమోదించిరి.

బొంబాయిగర్జనకుగారు సిబ్బందితో 1 వ తేదీ ఉదయం గాండరు చేరిరి. భామూసాపేటగారు సంస్థానమందలి ఉన్న తాధికారుల గవ్వరు గారికి స్వాగత మొనరిరి. ఆ దినము మధ్యాహ్నమే గవ్వరుగారు జునగారునకు వెళ్ళిరి.

జర్మను ఆర్థికస్థితి.

డాక్టరు రవెనోగారు జర్మను విదేశాంగమంత్రిగ నియమింపబడెను.

జర్మనీనుండి ఎంతసొమ్ము ప్రభుత్వమువారి ఆయాకీ లేకుండా ఇతరదేశములకు గొనిపోబడినదో దెలిసికొనుటకు జర్మను, విదేశబ్యాంకులు సంప్రతించుచున్నవి. ఒక్క- స్విట్జర్లండునానికే 400000, లేక 500000 మార్కులు దీసికొనిపోబడినదని దెలియుచున్నది.

ప్రస్తుతము తిరుగుబాటుకునందు 750 లక్షల బంగారు మార్కుల విలువగల నిలువయున్నదని ప్రకటింపబడెను.

ఎరుసలు.

సంఘటనము

మనుష్యుల మలమూత్రములు	ఆవుల శేకరముచ్చ	గ.జువు లద్ది ఉచ్చ
0/0	0/0	0/0
నిరు 92.9	87.0	77.0
శేక్రదియపదార్థము 5.7	11.0	19.0
లూణిక 1.27	0.22	3.15
నత్రజని 1.09	0.41	0.6
హ్యరికావుము 0.23	0.13	0.14
ఫాస్ఫాస్ 0.22	0.6)	1.0

భోజనదార్తముల సమీక్షనమును వివరించు :—

	చిహ్నము 0/0	గోమయము 0/0	మాంసము 0/0	గడ్డి పొట్టు 0/0	పొట్టు 0/0
నీళ్లు	11.8-15.9	14.3	77.0	14.4	9.5
శ్రీశైలముపర్యాటము	11.7-87.5	82.9	21.7	78.9	76.3
బూడిద	0.9-1.4	1.77	1.26	6.66	14.2
నల్లబియ్యం	1.1-2.7	2.08	3.6	1.31	1.05
మట్టికాట్లము	0.5-0.75	0.82	0.43	0.41	1.04
పొత్తూరు	0.2-0.3	0.55	0.52	1.71	1.2

	మూలము	పరిమళము
నక్షత్రము	6	1
సూర్యకేంద్రము	3	2
బొటాను	4	1

సర్వోదయ పథకము	1800	జూలై	రెవెన్యూ
నల్లరేబడి	800	"	"
స్వల్పరీకావ్యము	60	"	"
పాటూమ్	60	"	"

మలనాట్రములు కలసిన మురికి నీటిని భూములకు కట్టి
దురు. వృక్షహారపదార్థములు విశేషముగా నున్నందునను

కాబట్టి మట్టి, గడ్డి మొదలయిన వాటితో కలిపి వే గూడు
మంచిది.

దరిశి చంచయ్య.

గ్రంథములు:— మానికొండ నక్షత్రసారాయన
కా.ప్రి. విద్యవైసెన గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్ర మునుచేరినది.
ప్రస్తుతకాలమున ప్రచురింపబడిన వచ్చుచున్న యాంధ్రగ్రంథ
ములలో నిది యత్యుపయుక్తమయినదని చెప్పుకనీరము. రూపము
ఆప్ ఐండియా సీరిసువు ప్రకములవలె గాంధీమహాత్ముని జీవితచరి
త్ర సాధారణముచేసికొని ఆంధ్రీయసాంఘికాచారములు, దక్షిణా
ఫ్రీకాచరిత్రము, అందిరి భారతీయహాలీల దాఖలు, పాశ్చాత్య
నాగరికానధ్యర్థ, అసహాయోద్యమము, పరిశ్రమ భూమిభూమి మొద
లైన సమస్యలు విశదముగ తెలియజేయబడినవి. కావున నీగ్రం
థము చదువువానికి గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్ర తెలియుటయే
గాక పుమారు గత 25 సంవత్సరముల జీవితచరిత్రము గూడెట్లయు
బోధపడగలదు. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను గ్రంథకర్తగారు బహు
ప్రయత్నచేసి ప్రోత్సహించి యున్నారు గ్రంథజైలి ఆంగ్లేయ జైలు
చరిత్రవలె గాక నున పూర్వగ్రంథములవలె నున్నది. కావున చదివ
వుటకు గూడ రచయిగ నుండును. ఇది యెల్లరును చదువవలసి
గ్రంథము. దీనిని నర్సారావుపేట స్వరాజ్యోక్తమమువారు ప్రచు
రించిరి. 222 పుటలుగల గ్రంథముకు రు ౧-౦-౦ వల యా
కము కాదు.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య ప్రణీతము

గ్రంథములో ఒక్క పక్కెరియినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృపవల్ల తెలిసింపబడినది. ఆశ్చర్య పూర్తి అయినది. సమస్త సత్యాగ్రహ శ్రమముల ప్రత్యేకముగ తీయబడిన కాపీనధారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్మ్యుని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. బైండింగులో నున్నది. ఇదికాకుండా రిజిస్టరు చేయబడిన ఆర్డరు పంపినవారికి యీవెల 15 వ లేదినూటి పుస్తకములు వి. పి. గ. పంపబడును. ఎవ్వరికైన అక్కడ తనియెడల ఆ లేటిలోపుక తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రచారముకొరకును, ఔషధవివాద కార్యసహాయార్థమును ఉద్దేశించబడిన ద గుట చేత స్వల్పపు వెలకు యివ్వబడుచున్నది గాన వి. పి. లు తీరస్కరించి దేశాగ్ర కలుగజేయకుండవలె నని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అమ్మచేసిన 2000 ప్రతులకును చాలకాకుండా ఆర్డరు వచ్చియున్నది. గతక యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దిగున చిరునామాకు వెంటనే ప్రాయట యుక్తము.

నూడవారి రామచంద్రరావు
సేకక సహాయము, నడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

కావలసినచో (3873)

“ఆలీ వజ్రతుల నిర్బంధము”
(The Karachi Trial)

అను, దివ్యమైన నాటకమును చదువుము
కెల. 0 10.0 మాత్రమే. (పోస్టేజీ ప్రత్యేకము)
స్వరాజ్యగ్రంథాలయము, తెనాలి.

3288

హరికథ

లోకమాన్యుని పవిత్ర జీవితము

ఇహ పర సాక్షనము

ఆంధ్రదేశమున నభిముఖముల నీవరకే వ్యాప్తమైనది. గ్రంథకర్తలు: డా. వెంకట్రామయ్య, డా. వెం. నరసింహారావు పోస్టుభార్యలుగాక, ప్రతి 1-కి రు 0-8-0. 12 ప్రతులు 5-0-0 వలయువారు డా. వెం. నరసింహారావు, తాడేపల్లిగూడెం, కృష్ణాజిల్లా.

స్వరాజ్యగ్రంథములు

Table with 3 columns: Book Title, Price, and Availability. Includes titles like 'మహాత్మా గాంధీ ఆరోగ్యవివరములు' and 'మహాత్మా మహిమ'.

వలయువారు:— పాపులర్ స్వదేశీస్టోర్సు.
(8868) నెహ్రూపురం (గోదావరి)

నగము వెలులు

అపహరణగ్రంథములు

(ఎ) వ్యవహారచంద్రిక రు 1-8-0

కర్త:— వి. కువ్వారావుసంఘముగాదు. 8 అధ్యాయములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు సమస్త వ్యవహారములున్నవి.

(బి) గృహవైద్యము రు 0-8-0

కర్త:— డి. లక్ష్మీనాథునిగారు. ఇందువంట బొసగముల కంటే నమ్మకముగ నుండును మూలికావైద్యము.

(సి) చొబ్బలియుద్ధము

మాడు పుస్తకములు రు 2-0-0

కొన్ని పుస్తకముల నిలవలేక గొంచెము నలిగియున్నవి. ముందు వ్రాసిన 50 మందికి మాత్రగ్రంథములు రు 1-0-0 మాత్రము. పోస్టుభార్యలతో రు. 1-8-0 ల కియ్యబడును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ చందాదారులకు మూత్రమే యీ తగ్గింపు వెలులు.

వలయువారు:— మేనేజరు:

కమలకుటీరము, తిరువల్లి క్షేత్రం - మదరాసు.

నేదాంతం లక్ష్మీకాంతంగారికి తల్లి పంపిన సందేశము

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము చేయుచు, తెనాలిలో పన్నులనియ్యవద్దని బోధించినందుకు అరెస్టుచేయబడిన జేతభక్తులగు శ్రీమతుల నేదాంతం లక్ష్మీకాంతంగారికి వారి తల్లి గారును శ్రీమతి నేదాంతం అన్న పూర్ణమ్మ గారు యీక్రిందిసందేశమును పంపిరి. ఈయనభర్త గారును శ్రీమతుల నేదాంతం శంభు కాపురి గారుమాడా పశ్చిమకృష్ణాజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రచారముచేసి నందిగాను తాలూకా మాగల్లు గ్రామములో 107 'వెన్నెక' క్రింద అరెస్టుచేయబడి బెజవాడ సబ్జయిలుగుం దున్నారు. మెటిలోల్ నెహ్రూ, జయనమూరుకు జరగవలయు గాధున్నా దేశబంధు చిత్తశంకనదాను, జయనమూరుకు చిర గం జన దానుగాదు బోలె, ఒకే కాలమున ఆంధ్రదేశములో శంభు కాపురి గారును వానమూరుకు లక్ష్మీకాంతంగారును బందీ కృతులైరి. భర్తయు జయనమూరు కాంగ్రెసుమానవ కృషి నప్పటికి రక్షించిన విచారముచేత ఒడుదొర్లములోను సంతోషముతోను శ్రీమతి అన్న పూర్ణమ్మ గారు యీక్రింది సందేశము కుమారుని కది ఆంధ్రప్రదేశ్ లకు మార్గదర్శకురాలగుచున్నది.

సందేశము

అలాకమున నెవ్వడు దర్శిరమే కాశ్యపుగాని భాగ్యము కాశ్యపుగాని నమ్మకముగలవాడవు గాన తొండ్రుమూర్తిదరు ఏక కాలమున కుటుంబభారమును వదలిన నీకుటుంబము నెట్లు మాతల్లి భరించగలదని తేలికమైన చింతనొందవలెను. అందుకై పశ్చాత్తాపపడితి నేని దేశమాత కపకార మొనర్చినవాడ వగు దువు. కాన నేమాత్రము చింతనొందక భార్యయును పిదక భర్తయుం దానక్షిలవాడవై కృష్ణజన్మస్థానమునకు సహాయ మొనర్చు భటాలినే సోదరులనుగా నెంచుకొని వాటిస్నేహము నకు పాత్రుడవై కష్టములు కలుగునపుడునున దేశమును మర నక బాగరూపవై ఆకాంతిని జేరనీయక కాలముగడపవలెనని పదేపదే చెప్పితి ననుకొనుము.

దేశక్షేమమునకై, భర్తయునకై పాటుపడు నిన్ను సర్వ కాలసర్వావస్థలయందును త్రిమాత్రులును పంచమహాభూతము లును, భర్తదేశత యగు మహాత్ముడు రక్షించుగాక!

తల్లీ! దేశమాత! నీసిలువు సంగీకరించి నీవేర కనుమూలు డగు కుమారు నొక్కరిమాత్రమే యర్పించగలవాడనెరిగినదా యని చింతింక. రెండోకుమారుడు చిన్నవాడగుటచే నీయశాల వైతని కినుకజేందక నన్ను తుమించి అసమర్థురాల నగు నాయనార్చు నాలుగుదశకుటయే నీసవర్ణగా నెంచి, నే సమర్థియ నందనకతంబు లంగీకరింపుము."

రాజకీయ గ్రంథములు

Table with 2 columns: Book Title, Price. Includes titles like '1. మద్యపానము (ప్రతాపరెడ్డి)' and '2. తిలకుగాలి పంపూర్ణ ఉపన్యాసములు'.

ఆంధ్రదేశమున ప్రకటింపబడు రాజకీయ గ్రంథములన్నియు మా వద్ద వొరకును.

(3402) ఉపేంద్రనమరకాలయము,
17, నారాయణ మదలిపేటి, మదరాసు.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి కఠిరములో జీర్ణించిన చిట్టఫిరంగిలోగము (సవ్యాయి)ను బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:— బలముగలిగించును. జతదీప్తి నియ్యును. కృశించిన వారలకు మంచిది.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:— వాతపురోష్ణము, ఆప వాతసోష్ణమును బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:— సరములకు పలుత్యమును యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల వెల రూ 1.

40 ,, వెల రూ 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హారిస్ రోడ్డు,

మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

(శుక్ర)

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినలేదీ జేక మున్నగునవి తేరయ సంచత్తర ఫలితములను క్యారెక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్ను సంచత్తరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంతానము మున్నగు ద్వాదశభావములలో మీరీ బాతకములను మీరే వ్రాసికొన గలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు. దీనివెల రు 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
(2891) ఖంకోట, విశాఖజిల్లా.

వనాపధినరస్యర్థి

రక్తహీనతను రక్తమయొక్క పరిశుభ్రత బోగొట్టు నందుకు శుభ్రుక గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను శివాలాభివృద్ధిచేయుగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సారంత్

నెం 144 ఫననవాడీ, బొంబాయి.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం అగస్టునెల మొదటి

తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినది.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road, BOMBAY.

ఇప్పటికాలమున నుండిరించి విక్రీతి నమ్మకముగాను, తమక గుణము నిచ్చుకొల్పును ఆయుర్వేద బోగొట్టులను అతి తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూదేశీయవంటల అరిగిని ఆయుర్వేద పత్తప్రకర్మము అన్నిదో బంగారు బడికములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.

వై కలిస విలాసమునకు వాగ్దానం భరతబట్టి పంపబడును.

జాండా పరస్మాదీకర్

పయ్య

ఆయుర్వేద యోగధర్మముల వేదమువారు (328) బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెసింగు కంపెనీ, సోల్ ఏజెంట్లు, కాకినాడ.

చూచుటకు

ముచ్చటగ

నుండును.

రెండు

పట్టులు

బంగారు

పూసలు బం

గారు గొలుసు

తో కట్టుబడి ను

ప్రకృతి పరిరక్షము

ను చిన్న సొమ్ముల

వెట్టి యొకటియుండి

దువోల్లముగ నుండును.

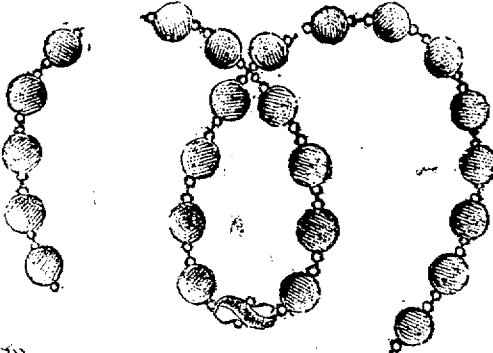
వెట్టి ను వెట్టి పుడు ను

చారు ఛాయా పటము

గాన్నించును.

చక్కని ఆధారము స్త్రీలకు.

(8875)

వాడుకకు

దివ్యముగ

నుండును.

ఒకటి

దెబ్బ.

జనులంద

రికి ఉపయో

గ పడునట్లు

మేము అనేక

చకములతోను,

కొలతలతోను తయ

రుచేసియున్నాము.

హెచ్చరిక

ఈధర్మకారము 2 నెలల

వరకు మాత్రమే విక్రయించ

బడును. ధరలు రూ 50 లు మొదలు

రూ 90 లు వరకు గలవు.

శ్రేష్ఠతమైన ఆవకాశము.

(8876)

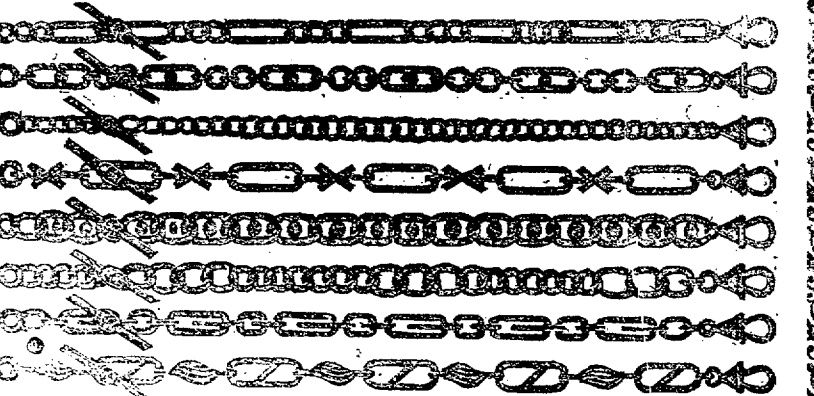
ప్రతిదినమునకు రు. 100 వరకు లభించును.

పనితరమునందు దీనికి సమానమైన దేదియును లేదు.

స్త్రీలకు మెడగొలుసు- 28 అంగుళముల పొడవున పలువిధ ముడిలలో అప్పట్లమైన సవరము బంగారునందు గలవు. పొడిలేదు. 3 సవరములు, అంకకు అధికమైన సవరములతో తయారు చేయబడును. ఒక కొక్క, లేక ఒక తీగము వెళ్ళగమునందుండును. తయారుచేసినందుకు కూలి రూ 12 లు మాత్రమే.

పురుషులకు అణచుబడి. 12 అంగుళముల పొడవుగలది. గడియారము గొలుసులు ధరించిన బహు అద్భుతముగా నుండును.

పూది కొన్ని సవరములైన తరువాతకూడ బంగారువలెను మేము యిచ్చెదము.

ఇండియన్ జ్యాయలరి మార్పు, పోస్టువాక్సు నెం 40, నగరత్ వేటు, బెంగుళూరు సిటీ.

ఆరోగ్యములకు
ఒక మార్గము
తక్షణమే మీరు
ఒకతూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి
ఆతంకనిగ్రహమాత్రలను
జాబితలు లాయవా! ఉచితము.
త్యరకడుడు!
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంకనిగ్రహయాత్రాశాలము, బ్రాహ్మ, 26 వదరాసు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము
ఇది చరక, శుక్రశుత, వాగ్భట మతానుసారముగను, అనుభవసిద్ధముగను, సులభసాధ్యము లగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్గ్రంథకాణము. దీనియందు సమస్తవ్యాధులకు వైద్యుని సహాయ మవసరము లేకుండా తమంతట తాము, తాత్కాలిక మందుచేసి ఉపయోగించుకొనదగిన లఘుతరయోగములే గలవు.
ప్రతిగ్రహమందును, ప్రతివైద్యునియొద్దను వుండదగినది.
పుస్తకము 1-కి రూ 1-4-0; పి. వి. 0-6-0 [2]
పి. వి. వి. అంకు కో, ఆంధ్రపత్రికార్యద గ్రంథమండలి,
పెరిదేవి - నల్లూరుజిల్లా.
(8851)

Wonderful Leprosy Cure.
"కుష్మరోగ నివారణి"
ఒక మహాత్ము నివల్ల లభించినది.
అష్టదిశకుష్టువ్యాధులను, యెలాటి సవాసనయినను, పొడవు, మచ్చలు మొదలగు మహావ్యాధులను రూపుమాపును. వీర్యవృద్ధి కరీర కాంతి కలుగ చేయును, గుణములేదని యుజువు చేసిన చోట 116 లు బహుమానము పథ్యములేదు. ఒక కల దినములకంటె సుమారుగా 20 రోజులు మందు తీర్చి రు. 60-0.
రెడ్డి అండ్ కో, ప్రాచయిటరు యం. ను బారెడ్డి
(8888) గోపాలపురం, కొత్తపేటపాపావని కోవావని జిల్లా

గాంధీ మహాత్ముని
సంహృద్ధ జీవిత చరిత్రము (8108)
'లోకమాన్య' తిలకు జీవితము ఉపన్యాసములు' 'పంచామ దారితములు' లోనగు ఉద్దోషముల రచించిన శ్రీయుత మాస్కోండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడినది. మాహాత్ముని క్రధాన శిష్యులలో నొకరగు శ్రీయుత దిగుమర్తి హనుమంతరావు గారి ఉపోద్ఘాతమును మాహాత్ముని ఛాయాపటములు రెండును గలవు. ఇటీవల చొక్కాయి, టోపీ లేకుండా తీసిన పటమునొకటి. 300 పేజీలు-మెల 0-5-0.
మాహాత్ముని ఆరోగ్యమార్గ బోధిని.
వైద్య అచ్చు. సంపూర్ణము గు ఆంధ్రీకరణము - ఆంధ్ర పండితు లగు భమిడిపాటి సూర్య నారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. మాహాత్ముని కలుముగలదు. మెల 0-5-0.
నలయువా టిల్లు వ్రాయవలెను. — ఆంధ్ర పత్రిక. బెజవాడ.

మలయ చందనము.
గనేరియా అను ఔషధమును కలపగా
పథ్యములేదు. 2-3 కొక్కలతో తనిలేదు. ఎటువై, తెలుపు, వచ్చు, అను మాడు విధముల ఔషధమును కూడు పూటలతో మాన్పడు. స్త్రీల మనుకా వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షాధము. (1251) దబ్బీ 1-కి మెల 2-4-0
1 వండినీ (మలయచందనమున కనుపాదము) వొన్న 3-0-0
శ్రీపాద వారి పంచాంగము
యంబుధి సంవత్సర పంచాంగము అమ్మలొ నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఘతన అందలు నెరిగినజే. చది 1-కి 0-2-0; కాటానుప్రతులకు తక్కువ పీ.పీ. జేయము. ఒకటి కావలయుచారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు ఒకపరి ఉచితము. త్యరకడుడు దొరకవు. సంధర్మగార్హస్పతి, రామవరం, (గోదావరి)

అహదాబాద్ సభలు
13-వ దేశీయమహాసభ
కొలది ప్రతులు మాత్రమే.
ఇందు అహమ్మదాబాద్ పురచారిత్రమును, కశ్మీరు సభామందిర రమ్యంబును, తాత్కాలికాధ్యక్షు లగు హుసేం అబ్దుల్ ఖానుగారి గంభీరపద్యాసంబును, మాహాత్ముని కచనా వ్యుత్తంబును, చిత్రరంజనరాసు, వారి సతీమణియొక్క యాత్ర జంబు లగు సంక్షేపంబులను యింపగునట్లు ముద్రింపబడినది.
మెల ప్రతి 1-కి 0-4-0
80 ప్రతులు 11-0-0
100 ప్రతులు 20-0-0
12 గాని యింతకు యెక్కువగాని ప్రతులు గోరవాడు నగము డబ్బు ఆధ్యాత్మిక ముందు పంపవలయును.
నలయువారు: — ములుగు పెంకటరమణయ్య, కృష్ణాపత్రికాకార్యస్థానము, బందగ.
(8856)

మామలుగరసాయనము
గర్భిణి స్త్రీలకు అనేక కారణములచే సంభవించు వాంతులు మొదలగు వ్యాధులను, బలహీనమును, బోసణమును. మతియు గర్భాశయమునకు బలము నిచ్చును. అధిక ప్రయాసచే ప్రసవించెడి స్త్రీలకు బాధ చేసినది లేకనే సుఖప్రసవమును కలిగించును. మెల బుడ్డి 1-కి రూ 1-12-0.
(1045) ప్రణా రో పి జి
గజ్జ, చీడ, పొడినవుండ్లు, కాలినవుండ్లు వీనిని నిస్సంశయముగ నిర్మూలముచేయును. మెల టిన్న 1-కి 0-6-0 అనాజు.
ఆయుర్వేద శ్రమం
41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.
తంలివిలాసము : పండిట్ - మదరాసు.